

VINERI • 15 Iunie 2007 • ANUL LVII NR. 24

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Ultimul clopoțel pentru elevii din clasa a 8-a
La sfârșitul unei misiuni încredințate de Dumnezeu
„Și eu am fost la Bârsana”*

CALENDAR ORTODOX

18 iunie, luni – Sf. Mucenici: Leontie, Ipatie și Teodul
 19 iunie, marți – Sf. Apostol Iuda, ruda Domnului; Cuv. Paisie cel Mare
 20 iunie, miercuri – Sf. Sfințit Mucenic Metodie, Episcopul Patarelor; Cuv. Calist, Patriarhul Constantinopolului
 21 iunie, joi – Sf. Mucenici Iulian din Tars și Afrodise
 22 iunie, vineri – † Sfântul Ierarh Grigorie Dascălu, Mitropoolitul Țării Românești
 23 iunie, sâmbătă – Sf. Muceniță Agripina
 24 iunie, duminică – Duminica a 4-a după Rusalii; (Vindecarea slugii sutașului); Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, (Sânzienele – Drăgaica) – Dezlegare la pește

AGENDĂ

18 iunie
 1815 – a avut loc Bătălia de la Waterloo (Belgia), în urma căreia Napoleon I, înfrânt de armatele anglo-prusace, a pierdut pentru totdeauna tronul Franței.

19 iunie
 1899 – la București s-a născut George Călinescu, critic, istoric literar, prozator, poet și gazetar.

20 iunie
 1995 – a încetat din viață, la Paris, Emil Cioran, filosof și scriitor francez de origine română.

21 iunie
 1848 – în revista „Foaie pentru minte, inimă și literatură” a apărut poezia lui Andrei Mureșanu „Un răsunet” pe care Anton Pann a pus-o pe muzică, și în 1990 a devenit Imnul de Stat al României.

1912 – s-a născut eseistul și prozatorul român Nicolae Steinhardt.

1992 – Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât canonizarea ca sfinți a voievozilor Ștefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu.

22 iunie
 1922 – a murit Tache Dumitru Ionescu, politician de talie europeană și renumit orator.

23 iunie
 1834 – s-a născut, la București, Alexandru Odobescu, scriitor și istoric român.

24 iunie
 1400 – s-a născut Johann Gutenberg, inventatorul tiparului cu litere mobile din metal.

1692 – s-a născut, la Sad (Sibiu), Ioan Inocențiu Micu Klein, luptător pentru drepturile populației române din Transilvania, episcop al bisericii unite transilvănene.

Citatul
săptămânii

„Poți să-i prostești pe unii mereu, poți să-i prostești pe toți câteodată, dar nu poți să-i prostești pe toți de fiecare dată.”

Abraham Lincoln

Jula

Doi candidați pentru postul de director al Liceului Românesc

Până la sfârșitul săptămânii trecute au trebuit înaintate dosarele de concurs pentru postul de director al Școlii generale și Liceului „N. Bălcescu” din Jula.

Dosarele candidaților au fost înaintate la primăria dr. Perjési Klára.

Din surse neoficiale am aflat că două persoane candidează pentru acest post de director: *Mihaela Crăciun Varga* și *Maria Gurzău Czeplédi*.

Mihaela Crăciun Varga este profesoară de muzică la școala de arte din

Aletea, iar Maria Gurzău Czeplédi, directoarea de până acum a instituției românești, este profesoară de limbă și literatură română și maghiară.

Reamintim condițiile concursului: diplomă de învățământ superior și de specialitate, diplomă de profesor sau învățător de română și cel puțin cinci ani de experiență în domeniul predării.

Experiența în domeniul conducerii este un avantaj. Dosarul candidatului mai cuprinde un CV de specia-

litate, programul de conducere a instituției, o copie după diplomă, cazier.

Vineri, 15 iunie, corpul didactic și apoi ceilalți angajați ai instituției se vor întruni în ședință pentru a discuta și a-și exprima opinia despre dosarele candidaților.

Decizia finală o va lua Autogovernarea locală din Jula, până la data de 31 iulie 2007.

Postul va fi ocupat de la 1 august, pentru o perioadă de cinci ani.

R. Pățaș

Budapesta

A fost ales ombudsmanul minorităților

În ziua de 11 iunie, Parlamentul Ungariei l-a ales pe *Kállai Ernő* în funcția de comisar parlamentar pentru drepturile minorităților naționale și etnice din Ungaria. În urma propunerii președintelui *Sólyom László*, votul final a fost dat de Parlament. 326 de deputați parlamentari au votat pentru Kállai iar 14 contra lui. După anunțarea rezultatului, Kállai Ernő a depus jurământul în fața Parlamentului. Noul ombudsman pentru minorități își va ocupa postul de la 2 iulie

2007, preluând sarcinile de la *Kaltenbach Jenő*, care a îndeplinit această funcție timp de 12 ani. Kállai Ernő este profesor de istorie, jurist, cercetător științific al Institutului de Cercetări al Minorităților din cadrul Academiei Maghiare de Știință. Deși Kállai a fost preocupat mai mult de problemele ȝiganilor în cariera sa de cercetător, la alegerea lui a accentuat că va reprezenta și va proteja toate cele 13 minorități naționale și etnice din Ungaria.

R.P.

Dialogul ambasadei cu românii din Ungaria continuă

Ambasadoarea României în Ungaria continuă dialogul direct cu românii din Ungaria. Vineri, 15 iunie, reprezentanții comunității românești se vor întâlni cu doamna *Irina Comaroschi* la Ambasada României de la Budapesta pentru a discuta identificarea modalităților eficiente în folosul păstrării și dezvoltării identității culturale a românilor din Ungaria.

R.Pățaș

Încheierea ediției: marți, ora 18.00

Telefonul redacției: 661463-152

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Jula

Expoziția lui Ștefan Oroian

În ziua de 22 iunie, Galeria Dürer din Jula va găzdui vernisajul expoziției particulare a lui *Ștefan Oroian*. Pictorul julan pregătește pentru publicul iubitor de artă o expoziție care va cuprinde și numeroase picturi noi din colecția sa. Deschiderea va avea loc cu începere de la ora 17.00.

A.L.C.

Festival coral „Viva la musica”

Festivalul coral de muzică laică a ajuns la cea de-a VIII-a ediție. La evenimentul muzical, organizat de Corul „Pro Musica” din Jula, participă în fiecare an corurile românești din Ungaria, dar și coruri invitate din România. În acest an, alături de corurile din Apateu și Jula își vor da concursul corurile „Psalmodia Varadiensis” și „Hilaria” din Oradea.

Festivalul coral de muzică laică va avea loc la 23 iunie, la Centrul Cultural Românesc din Jula, cu începere de la ora 17.00. R.P.

SCRISOARE DESCHISĂ

În atenția

Președintelui României,
Traian Băsescu

Președintelui Republicii
Ungare, **László Sólyom**

Primului Ministru al Ro-
mâniei, **Călin Popescu
Tăriceanu**

Primului Ministru al Re-
publicii Ungare, **Ferenc
Gyurcsány**

Ministrului de Externe al
României, **Adrian Cioro-
ianu**

Ministrului de Externe al
Republicii Ungare, **dr. Kinga
Göncz**

Spre știința

Parlamentului European
Consiliului Europei

Prin prezenta avem bu-
curia să vă informăm asu-
pra faptului că în perioada
8-11 iunie 2007, în județul
Maramureș din România
s-au desfășurat lucrările
primei ediții a Simpozionu-
lui Internațional „SOS Mi-
noritățile – Presa româ-
nească din Ungaria, Presa
maghiară din România”.

Manifestarea s-a desfăș-
urat sub patronajul Pre-
fectului de Maramureș,
Gyöngyi Böndi, cu sprijini-
tul Consiliului Județean
Maramureș, al Consiliului
Local Baia Mare și al Pri-
măriei comunei Ocna Șu-
gatag, la inițiativa lui *Ioan
Romeo Roșianu*, redactor
șef al săptămânalului „Ne-
cenzurat”, președinte al Sin-
dicatului MEDIA Mara-
mureș și secretar executiv
al Clubului Maramureșean
de Presă.

De-a lungul celor patru
zile de lucrări au fost pre-
zentate referate și comuni-
cări. Din acestea a rezultat
expres faptul că sunt in-
finit mai multe lucrurile care
ne apropie decât cele care
ne despart, că problemele
cu care ne confruntăm în
viața de toate zilele sunt de
departe comune.

Desfășurate într-un spi-
rit de toleranță, acțiunile
noastre au subliniat și evi-
dențiat faptul că putem fi
noi înșine, că putem avea
unitate în diversitate, ca
și-n conceptul european.

De aceea, conștientizând
faptul că nu putem face mai
nimic de unii singuri și fără
sprijinul Dvs., al politicieni-
lor, al clasei politice aflate
la conducerea de astăzi a
României și Republicii Un-
gare, vă cerem să finalizați

cât mai repede cu putință
dialogul început între părți,
în același spirit de toleran-
ță și înțelegere.

Vă cerem asta pentru că
numai astfel se va putea
ajunge la nivelarea asperi-
tăților nefirești pe care is-
toria comună le-a creat
uneori între națiunile
noastre.

Astfel, noi, participanții
la această prima ediție a
Simpozionului Internațional
„SOS Minoritățile – Pre-
sa românească din Un-
garia, Presa maghiară din
România”, ca urmare a ce-
lor prezentate și dezbătu-
te va semnalăm următoa-
rele:

1 – Vă felicităm pentru
deschiderea și aplecarea
cu și mai multă înțelegere
a Departamentului pentru
Relațiile cu Românii de Pre-
tutindeni față de probleme-
le cu care se confruntă
actualmente românii din
Ungaria.

Demersul dvs. este sa-
lutar întrucât românii din
Ungaria au nevoie să fie
sprijiniți atât în rezolvarea
problemelor cu care se
confruntă în viața de zi cu
zi, cât și în încercarea lor
de a-și păstra identitatea,
de a-și conserva valorile
proprii.

Demersul dvs. este cu
atât mai salutar cu cât, re-
cent, la interpellarea adre-
sată de europarlamentarul
Dan Sorin Mihalache (în-
reg. sub nr. 2835 A/17. 04.
2007 la Camera Deputați-
lor), prin răspunsul său,
Ministrul de Externe al Ro-
mâniei a dovedit superfi-
cialitate și necunoaștere
crasă a problemelor cu
care se confruntă în viața
de zi cu zi românii din Un-
garia, în încercarea lor de
a-și păstra identitatea, de
a-și conserva valorile pro-
prii (vezi răspunsul nr. B1-
1/6628/02.05.2007), fapt
deosebit de grav din punct-
ul nostru de vedere.

2 – Ca urmare a mate-
rialelor prezentate în ca-
dru acestui Simpozion
s-a desprins concluzia că
foarte multe din probleme-
le identificate actualmente
de către participanți nu ar
mai fi existat dacă s-ar fi
manifestat mai mult vo-
ință politică de ambele
părți, în România și în Un-
garia, în ceea ce privește
problematika minorităților.

Vizăm expres aici ne-
aplicarea recomandărilor
și prevederilor consemna-
te în protocoalele semna-
te cu ocazia sesiunilor a V-
a (12 iunie 2003, Sfântu
Gheorghe, România) și a
VI-a (15 decembrie 2005,
Bătaia, Ungaria) ale Co-
mitetului de Specialitate
pentru Colaborarea în Pro-
blemele Minorităților Na-
ționale al Comisiei Mixte
Interguvernamentale de
Colaborare și Parteneriat
Strategic între România și
Republica Ungară.

Considerăm că punerea
în aplicare și că respecta-
rea celor identificate de
Dvs. în cadrul acestor Co-
misii ar nivela și mai mult
relația dintre minoritatea
românească din Ungaria și
majoritatea ungară, pe de
o parte, pe de alta între
minoritatea românească
din Ungaria și România.
Absolut același lucru pu-
tându-l spune și în cazul
relațiilor avute de minori-
tatea maghiară din Româ-
nia cu majoritatea româ-
nească, sau între aceasta
și Ungaria.

Considerăm că transpu-
nerea imediată în practică
a celor constatate și con-
semnate de către Comisii-
le în cauză ar îmbunătăți
substanțial și relațiile din-
tre România și Ungaria, dar
și că prin ratificarea ime-
diată a Protocoalelor exis-
tente spiritul european de
„unitate în diversitate” va
putea face din cele două
țări un exemplu demn de
urmat.

3 – De asemenea, noi,
participanții la această pri-
mă ediție a Simpozionului
Internațional „SOS Mi-
noritățile – Presa româneas-
că din Ungaria, Presa ma-
ghiară din România” cerem
factorilor în drept din Ro-
mânia și Ungaria să se
implice de urgență și în
problema suferințelor de
fenilcetonurie (PKU), oa-
meni care întâmpină mari
greutăți, care luptă să su-
pravețuiască și să trăiască
demn în aceste mo-
mente, din cauza birocră-
ției existente.

4 – Vă cerem să dați
curs acestei Scrisori Des-
chise, să vă deschideți și
Dvs. mai mult la dialog. De
dragul minorităților și ma-
jorităților din România și
Ungaria.

(Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Indiferența te face complice

La începutul acestui an, la Otlaca-Pustă s-a desființat
școala românească. Cei 18 copii, câți au mai rămas în
toată instituția, au fost mutați la școala din satul vecin,
la Medgyesegyháza, unde acum se caută posibilitatea
de introducere a predării limbii române. Problema este
însă că nu mulți copii mai vor să învețe limba maternă a
părinților și bunicilor lor. Motivul este foarte simplu: îna-
inte de desființare, școala din Otlaca a devenit tot mai
slabă, atât în ce privește nivelul predării, cât și pregătirea
copiilor. Părinții și copiii asociază acest eșec cu „învăță-
mântul românesc”, care bineînțeles nu are nici o legătura.
Eșecul, dispariția acestei școli se datorează în întregi-
me fostei conduceri a satului, precum și întregii comuni-
tăți românești din Ungaria, dar în primul rând Autogu-
vernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

În comparație cu o altă școală mică, cea din Aletea,
școala din Pusta Otlăcii s-a stins singură, în liniște, în-
conjurată de indiferența și neglijența tuturor. Școala
din Aletea este de ani de zile un punct nevralgic între
conducerea orașului și autoguvernarea românească lo-
cală și ATRU. Ori de câte ori primarul sau consiliul local
vrea să desființeze școala, referindu-se la numărul scă-
zut al copiilor, la lipsa banilor și la insuccesele învăță-
mântului de acolo, se găsesc bani de la minister sau din
altă parte cu care să se acopere găurile din bugetul lo-
cal. Câți ani vor mai trebui să treacă să ne dăm seama
că această tăgădnare de timp nu aduce nimic bun, pen-
tru că problema nu (numai) cu bani se rezolvă, ci cu un
învățământ de calitate și, în primul rând, cu copii. Fără
copii nu sunt școli. Școala nu este făcută numai din zi-
duri și dotări. Școala este (sau ar trebui să fie) și zidul
nevăzut construit de generații întregi pentru apărarea
identității unui popor. Putem să construim milioane de
clădiri, cu dotări ultramoderne, dacă nu mai vrea nimeni
să pună o cărămidă la zidul românesc cel nevăzut, școala
ROMÂNEASCĂ nu va mai exista.

Răsfoiți, vă rog, la pagina a 9-a, să vedeți câți copii
s-au înscris din septembrie în clasa întâi la școala din
Aletea! Nici unul! Asta e problema, domnilor!

E mult mai ușor să organizăm cupe sportive, festiva-
luri ale pălincii și gulașului (tradiție curată „românească”,
nu?), căci la mâncat și la fugă (mai ales de răspundere)
suntem buni cu toții, numai că unii dintre noi fac acest
lucru pe bani grei. Din cei peste 100 de milioane de fo-
rinți, pe care i-a cheltuit anul trecut Autoguvernarea pe
Țară a Românilor din Ungaria, nu s-a găsit nici un forint
pentru a găsi soluții pentru salvarea școlilor noastre. A
fost mult mai ușor să obții bani de la stat și să cumperi
casa-muzeu din Chitighaz cu suma supraevaluată de 18
milioane de forinți, parcă n-a fost totuna cui îi aparține
aceasta. Primăriei, care pe acele vremuri era condusă de
Gheorghe Guiaș, sau Autoguvernării pe Țară, a cărui vi-
cepreședinte era (și este) tot Gheorghe Guiaș. Din acești
bani se putea face o casă-muzeu și în orașul Julia, unde
poate și vizitatori ar exista. O altă mașinărie de înghițit
bani este Centrul de Documentare și Informare al ATRU,
care din circa 20 de milioane de forinți pe an reușește să
organizeze două expoziții (no, hai să fie trei) și un con-
curs de gătit, neapărat „românesc” și să răspândească
în stânga și în dreapta că suntem pe calea autonomiei
culturale. Trebuie să fii nebun de legat să crezi asta!

Zece școli cu tradiție românească am avut. Acum mai
sunt nouă. Cinci în județul Bichiș, trei în județul Bihor și
una în județul Ciongrad. Aproape oricare dintre ele ar
putea fi desființată mâine dimineață. Până când nu vom
avea curajul să vorbim sincer și deschis că, de exemplu,
la școala din Micherechi se poate întâmpla că se duc
copiii în clasa întâi vorbind cursiv și frumos românește,
iar peste doar câteva luni se întorc acasă fără ea și, ceea
ce e și mai grav, nici nu mai vor să audă de limba româ-
nă, până când ne vom ascunde după deget și ne vom
minți pe noi înșine că problema este numai de natură
financiară, până atunci pericolul dispariției va persista.

Acestea nu sunt probleme personale, domnilor din
ATRU, ci pur și simplu realități. Realități la care dacă ră-
mânem indiferenți, vom deveni complici.

Eva Iova

Pe scurt...

**STATUIA FECIOAREI
DIN FATIMA, LA BUCUREȘTI**

Mii de credincioși au vizitat în această săptămână Biserica Italiană din București. Ei au venit pentru a se închina la statuia Fecioarei Maria din Fatima. Celebra statuie, despre care se spune că este făcătoare de minuni, a fost sculptată în 1947, după descrierea făcută de una dintre cele trei fețițe care au văzut-o pe Fecioara Maria în 1917, la Fatima, Portugalia. Statuia a stat în România timp de o săptămână.

**FANFARĂ ROMÂNEASCĂ
ÎN CONCERT LA LONDRA**

Formația românească Fanfara Savale va participa în data de 21 iunie, la Exhibition Road Music Day, un festival unic de muzică live, ce se va desfășura în Marea Britanie. Peste 70 de spectacole animate susținute de muzicieni profesioniști și amatori vor aduce viață străzii Exhibition Road, în cadrul acestui eveniment.

**HARTA CULTURALĂ A
EUROPEI NU ARE GRANIȚE**

La 7 iunie, la Clubul Țăranului din București, a avut loc cea de-a doua ediție a Festivalului de Literatură „European Borderlands”, la care au participat pe lângă scriitori români și 8 scriitori din 8 țări, aflate de-o parte și de alta a noii granițe UE. Întâlnirea a fost dedicată traducerii și implicat comunicării, încercând în același timp să arate că literatura, nu are granițe.

**FESTIVAL DE RECITARE
A POEZIEI LUI EMINESCU**

Prima ediție a Festivalului național de rostire a creației eminesciene „Luceafărul” se desfășoară în perioada 12–15 iunie, la Botoșani. Proiectul este destinat actorilor profesioniști și are ca scop „valorificarea valențelor dramatice ale poeziei, dramaturgiei, publicisticii eminesciene, precum și a creației folclorice care a intrat în preocupările poetului”. Festivalul-concurs, singurul din România destinat rostirii creației eminesciene, are un caracter național și se adresează actorilor profesioniști și studenților actori, aflați în ultimul an de studiu.

Vizită la Departamentul pentru
Românii de Pretutindeni

O delegație a comunității românilor din Ungaria a efectuat zilele trecute o vizită la București, la invitația Departamentului pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni. Din delegație a făcut parte pr. ierodicon David, secretarul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, dr. Maria Berényi, directoarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, Andreea Cefan,

profesoară la Liceul „N. Bălcescu” din Iula și Eva Iova, redactorul șef al Foii românești, membru în Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. Pe agenda discuțiilor din zilele de 7–8 iunie s-a aflat problema proiectelor culturale românești pe anul 2007 și dezbaterea celor mai importante probleme cu care se confruntă minoritatea română din Ungaria. E.I.

Zilele românilor
din Otlaca-Pustă

Asociația Culturală Română „Mihai Pardi” din Otlaca-Pustă organizează, în zilele de 16–17 iunie 2007, tradiționala manifestare „Zilele satului”, care are scopul de a-i reuni pe toți otlăcanii, atât pe săteni cât și pe cei plecați la oraș sau în alte localități. Acest eveniment se desfășoară cu sprijinul și prin colaborarea organizațiilor locale: Consiliul local și Autogovernarea românească.

Spre deosebire de anul trecut, acum oaspeții vor fi așteptați cu o pălincă de casă, la ora 6.00 dimineața, în curtea școlii, loc în care se va desfășura de-a lungul celor două zile „Festivalul jumetelor”. Festivalul cuprinde și trimerul balci de după ziua de Sfântul Anton, precum și Ziua Românilor Otlăcani.

Sâmbătă, 16 iunie, manifestarea va începe la ora 13.00 cu deschiderea expoziției *Bunicile și bunicii noștri din ultimul secol*. Expoziția este organizată într-o sală de clasă și va putea fi vizitată până duminică la ora 19.00.

Tot în după-masa acestei zile va avea loc dezvelirea monumentului din curtea Primăriei, monument sculptat în lemn, care reprezintă silueta celor trei biserici din localitate, stema satului și elemente de floră specifică zonei și prezenta-

rea volumelor de versuri ale *Anei Crișan*, profesoară născută în Otlaca-Pustă. De la ora 17.00 va avea loc o conferință organizată de primarul satului, cu tema *Vii-torul grădinarilor*, la care vor participa și cunoscuți specialiști. Prima zi se va încheia cu o cină, urmată de un bal ce va dura până în zori, cu concursul formației *Diamantele Negre*.

Duminică, 17 iunie, la ora 8.30, otlăcanii sunt așteptați să ia parte la Sf. Liturghie din Biserica Ortodoxă, unde este invitat și Corul „Pro Musica” din Iula. După slujbă, la Căminul Cultural se va desfășura un program dedicat lui Ștefan Rusu (1857–1941) fondatorul comunității bisericești ortodoxe din Otlaca-Pustă, care a susținut financiar ridicarea bisericii din sat. Evenimentul are titlul: *Poveste sau adevăr?* și reprezintă rezultatele cercetărilor inițiate de Asociația Culturală Română Mihai Pardi din Otlaca-Pustă, materializate într-o carte (în limbile română și maghiară) și într-un film documentar. Autoarea cărții este *Eva Bocior Karancsi*.

Programul zilei va continua cu o masă comună, după care în curtea școlii continuă programele dedicate Zilei satului.

A. L. Crișan

Discuții
de specialitate

Pentru prima dată, la alegerile minoritare din 2007 au fost alese și înființate și autogovernările teritoriale ale minorităților. Despre experiențele acestei noi reprezentanțe, respectiv despre pretențiile față de acestea și despre planurile de viitor, luni, 11 iunie, au avut loc discuții de specialitate în sala festivă a primăriei din sectorul V al Budapestei. Masa rotundă a fost organizată de Departamentul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria din cadrul Oficiului Primului Ministru, și au participat 57 de conducători ai autogovernărilor minoritare, președinți ai consiliilor județene. A.L.C.

ARCUS 2008

Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice” din Ungaria a publicat săptămâna trecută un nou concurs. Scopul acestuia este finanțarea participării la Festivalul de Teatru al Naționalităților ARCUS. Curatorul Fundației va sprijini spectacolele care vor intra în concurs la ediția din 2008, care se planuiește a fi organizat în perioada 23–29 februarie, la Teatrul Thalia. Se poate înainta concurs pentru a obține fonduri pentru cheltuielile de participare și producție. Termenul înaintării dosarelor este **24 august 2007**. Informații suplimentare se găsesc la adresa: www.mnekk.hu.

La ediția din 2007 a Festivalului ARCUS au participat și actori profesioniști și amatori români din Ungaria, Teatrul Vis de la Pécs și Echipa de teatru amator al Liceului „Nicolae Bălcescu” din Iula, susținută de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria. R.P.

Agenția de presă
a românilor de pretutindeni

www.rgnpress.ro

SCRISOARE DESCHISĂ

(Urmare din pagina a 3-a)

Cu atât mai mult cu cât anul în curs este și „Anul European al Egalității de Șanse”, cu atât mai mult cu cât ambele țări sunt țări europene.

În speranța că veți da curs imediat celor prezentate mai sus, vă mulțumim anticipat și ne exprimăm convingerea că veți avea în noi niște parteneri adevărați de dialog, niște parteneri în măsura să sublinieze toate realitățile și progresele care se fac actualmente, precum și pe cele care se vor face în această direcție.

Cu mulțumiri, semnăm prezenta următorii:

Ioan Romeo Roșianu, organizator, scriitor și ziarist, redactor

șef al săptămânalului „Necenzurat”, președintele Sindicatului MEDIA Maramureș, secretar executiv al Clubului Maramureșean de Presă – Baia Mare, România;

Marian Ilea, scriitor și ziarist, editorialist al cotidianului „Glasul Maramureșului”, Baia Mare, România;

Adrian Szelmenczi, coordonator proiect minorități Agenția de Monitorizare a Presei, membra Reporterii fără Frontieră – București, România;

Eva Iova, redactor șef „Foaia Românească” din Ungaria – Julia, Ungaria;

Ambrus Attila, președinte al Uniunii Jurnaliștilor Maghiari din România – Brașov, România;

Karácsonyi Zsigmond, președin-

te executiv al Uniunii Jurnaliștilor Maghiari din România – Târgu Mureș, România;

Ambrus Béla, director rețea Presa Regională HotNews România – Cluj-Napoca, România;

Mihaela Bucin, prof. univ. Universitatea din Seghedin – Ungaria; pr. David, consilier cultural la Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria – Julia, Ungaria;

Veres István, ziarist, redactor șef la „Sztalmári Magyar Hírlap” din Satu Mare, România;

Dinu Gherman, ziarist, rețeaua Presa Regională HotNews România – Cluj-Napoca, România.

Redactat în 9–10 iunie 2007, la Ocna Șugatag, Maramureș, România.

Maraton de film documentar la Budapesta

În perioada 7–8 iunie 2007, la Budapesta a avut loc un maraton de film documentar, unde au fost difuzate o serie de filme documentare românești: „Dureri ascunse” – un documentar tulburător despre istoria romilor români deportați în lagărele din Transnistria în timpul celui de-al doilea Război Mondial în care supraviețuitorii își povestesc experiențele cumplite și lupta pentru a rămâne în viață; „Afacerea Imre Nagy” – un film despre revoluția maghiară, despre felul cum s-a implicat Partidul Comunist Român, în frunte cu Gheorghiu-Dej în stoparea revoluției. Românii s-au oferit în fața sovieticilor să-l aducă în România pe liderul revoluției, Imre Nagy, care a fost deportat la Snagov, în cel mai mare secret, și a fost ținut acolo timp de mai multe luni de zile, după care a fost dus înapoi în Ungaria și executat. Acesta e un subiect despre care nu s-a vorbit în România iar în Ungaria se știe destul de puțin; „Semințe (2006)” – o poveste dintr-un cartier de blocuri al Clujului. Filmul este o lecție despre despărțirea de lucrurile dragi, un spec-

Fotografie realizată în timpul filmărilor cu gemenii

tacol al părăsirii, prin singurele soluții pe care le are omul, atunci când trebuie să supraviețuiască, să fie mai puternic decât ruinele.

Din partea Redacției Românești a Televiziunii Maghiare au fost prezentate filmul „Represiune”, realizat de Tiberiu Boca (un film documentar despre evenimentele de la 1956 din Julia și despre tragedia julanței Elisabeta Maniu) și filmul „Ca două ouă”, realizat de Ștefan

Crâsta (un film despre lumea gemenilor). Cu această ocazie a mai fost prezentat și filmul „Scriitorul Alexandru Vlad” și filme documentare ale producătorilor unguri de la MTV, Duna TV și RTL Club, TVR Cluj, TVR Timișoara, etc. Maratonul de film documentar a avut loc la sediul Institutului Cultural Român de la Budapesta și la Universitatea Central Europeană din Budapesta. A.L.C.

La Darvaș doar 7 copii vor mai învăța românește

Cu data de 1 aprilie, școala generală din Darvaș a fost comasată cu școala din Furta, acestea având separat efectivul prea mic. De la 1 septembrie, elevii cursului superior din Darvaș vor face naveta zilnic la școala din Furta.

După informațiile primite de la directoarea Zámbo Károlyné, deși din 2000 se predă la școală limba

română ca obiect de studiu și toți școlarii au învățat-o, în anul școlar 2007/2008 doar 7 copii s-au înscris să studieze limba, literatura, cultura și civilizația românească. Dintre acești 7 copii, 4 sunt în cursul inferior și 3 în cel superior.

Nu se știe cum vor participa la ore de română elevii cursului superior care se vor duce la Furta,

deoarece acolo nu există învățământ românesc, dar conducerea acestei instituții le-a promis celor din Darvaș că va fi rezolvată problema.

Deși Autogovernarea Românească din Darvaș și-ar fi putut exercita dreptul veto pentru a păstra școala din localitate, nu a făcut-o. Astfel, odată cu desființarea actualei școli, s-a desființat și predarea limbii române, iar cei care mai vor să învețe româna o vor face în mod facultativ.

R. Păcș

Pe scurt...

JULA

La ședința din 24 mai, Consiliul Local a decis ca 9 dintre cele 10 grădinițe din Julia să fie integrate, iar grădinița din strada Galamb va rămâne independentă. Tot atunci s-a hotărât ca grădinița cu grupe românești să primească numele de Grădinița din Orașul Românesc din Julia.

MICHERECHI

În ziua de 11 iunie, un grup de pedagogi din Micherechi a făcut o excursie în România. Pedagogii români au vizitat unul dintre principalele obiective turistice ale Munților Apuseni, Peștera Urșilor și apoi stațiunea Stâna de Vale.

BĂTANIA

În ultima săptămână a acestui an școlar, școlarii români din Bătania au participat la diferite programe distractive, organizate și cu ocazia Zilei copilului. În aceste zile, la Școala generală românească din localitatea bichișeană au avut loc întreceri sportive și ocupații facultative.

MICHERECHI

Cu ocazia Zilei Pedagogilor de la 1 iunie, autogovernarea locală din Micherechi a organizat o întâlnire pentru pedagogii din localitate. Profesorii, învățătoarele și educatoarele au fost invitate la o masă comună și au primit flori de la conducătorii satului.

BUDAPESTA

În perioada 23–24 iunie, la Festivalul folcloric de vară de la Pécs, cu sprijinul ICR din Budapesta vor participa artiștii populari din Județul Vâlcea, Gigi și Ștefan Voinea care vor susține un spectacol de instrumente tradiționale de suflat.

CHITIGHAZ

Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz va organiza și anul acesta tabăra de dansuri populare, care va începe luni, 18 iunie, și se va desfășura la Căminul Cultural din localitate.

LEUCUȘHAZ

La biblioteca din Leucușhaz, joi, 14 iunie, a avut loc vernisajul expoziției de pictură a lui Tiberiu Cefan din Micherechi, organizată de Centrul de Documentare și Informare al ATRU, în colaborare cu Autogovernarea românească din Leucușhaz.

La sfârșitul unei misiuni încredințate de Dumnezeu

După 3 ani și jumătate de slujire, pastorul *Teofil Tripo* va pleca de la Biserica Baptistă din Micherechi. Serbarea de rămas bun a pastorului, care și-a împlinit cu credincioșie misiunea încredințată de Dumnezeu, a avut loc pe 3 iunie. La eveniment au participat membrii bisericii, consăteni și credincioși bapțiști din Regiunea Crișurilor. Cu această ocazie, grupul copiilor, tinerilor și familiilor, frați și surori din biserică, pastori bapțiști și penticostali și-au luat rămas bun de la familia Tripo prin cântări, poezii și îndemnuri.

Înainte de plecarea de la Micherechi, i-am solicitat un interviu pastorului *Teofil Tripo* pentru a evoca perioada petrecută în mijlocul comunității românești din Ungaria, și, în special, în mijlocul credincioșilor păstoriți.

– Pentru a informa cititorii noștri, cărora v-ați adresat și Dvs. prin această pagină în repetate rânduri, vă rog să ne explicați care este motivul plecării familiei Dvs. de la Micherechi?

– Dacă Dumnezeu ne ajută, vom pleca în Canada, în data de 23 iunie, în orașul Montreal. Am decis să plecăm împreună cu familia mea, soția *Alina* și fetele *Nancy*, *Vanessa* și *Celine*, pentru că Guvernul Canadei a acceptat cererea noastră de rezidență permanentă și ni se oferă cetățenia, atât pentru mine și soția mea, cât și pentru copiii noștri. Cred că este vorba de un lucru care ne va ajuta în viitor să putem să ne împlinim visul de a-l sluji pe Domnul și în alte părți ale lumii. Acesta este și un avantaj pentru familia noastră, pe care poate mulți și l-ar dori.

Împliniri în slujire

– După ce ați păstorit timp de 7 ani Biserica baptistă din Marca, România, când ați ajuns cu mai bine de trei ani în urmă la Micherechi care au fost așteptările Dvs. și s-au împlinit aceste așteptări?

– Eu într-adevăr am început pastorală într-o comună din județul Sălaj din România, în Marca. După ce în 1995 am absolvit Institutul Biblic Emanuel din Oradea, nu am intrat direct în slujire. Mai bine de doi ani de zile am fost profesor de română și franceză în județul Arad, în localitatea Sânpetru German. În timpul acesta am simțit nevoia să fac altceva pentru Dumnezeu. Golul acesta nu putea să-l scoată nimic din sufletul meu, chiar dacă am avut un loc bun de muncă și se părea că

era de perspectivă. Am ajuns atunci la decizia să renunț la profesia de profesor și am intrat în lucrarea lui Dumnezeu ca pastor ales. Vreau să menționez că aveam 23 de ani și am primit o biserică de talia celei din Micherechi. Spre surprinderea mea, după câteva vizite la Biserica baptistă din Marca, frații de acolo au acceptat să fiu ales de păstor. Cei 7 ani de acolo au fost 7 ani de cizelare, am învățat foarte multe lucruri. Chiar în momentul în care mă gândeam să plec de acolo, a venit invitația de la Micherechi să vizitez biserica. Îmi aduc aminte de prima mea vizită pe care am făcut-o aici, am rămas deosebit de impresionat de oameni, de biserică. Am mers atunci cu o impresie foarte bună de la Micherechi. Trebuie să recunosc că mi-a încolțit în minte gândul de a veni încoace, dar mi s-a părut prea curajos să mă gândesc la așa ceva. La început nu știam planurile bisericii în legătură cu păstorul, frații erau destul de reținuți de a ne da informații. Am crezut că am fost invitat doar să predic. Pe urmă m-au solicitat să mai vin încă odată și încă odată, deja ceva începea să se întrezărească și mi-am

dat seama că nu la voia întâmplării am fost invitat să predic. În sfârșit în ziua de 17 noiembrie 2003, ne-am mutat aici cu familia și am început lucrarea la Micherechi. Nu am avut așteptări. Nu am venit cu nici un fel de condiție. Am venit deschis pentru orice și am vrut să mențin poziția aceasta până astăzi. Bineînțeles, m-am confruntat cu lucruri noi. A trebuit să decid fără să cunosc poate amănunte sau lucruri din trecut. Am făcut tot ce am crezut că este cel mai bun pentru biserică și așa am luat și deciziile. Bineînțeles, am fost ajutat atât de frați, cât și de conducerea bisericii. Mi-a părut bine să pot să leg relații bune, strânse, profunde cu frații de aici.

– Ce considerați realizări deosebite în această perioadă?

– Din punctul meu de vedere am avut împliniri multe în acești trei ani și jumătate. Deși timpul nu e prea lung, este de ajuns ca să poți să faci ceva pentru o comunitate. Un coleg de-al meu a zis că primul an este ca și luna de miere în viața pastorală – tu îndrăgești biserica, biserica te îndrăgește pe tine, este o euforie reciprocă – după al doilea an dacă te mai acceptă biserica și tu accepți

biserica, ai trecut testul de foc. Cred că am trecut testul de foc. Cei doi ani au trecut, apoi al treilea an, acum trei ani și jumătate. Am putut să lucrez bine cu cei de aici. Întâi de toate am realizat că am cunoscut oameni deosebiți, fiecare om are o valoare mare și dacă vrei să-i cunoști particular câștigi foarte mult. Am cunoscut oameni de valoare, cu multe calități, oameni sânguincioși și în viața particulară și în viața de credință de la care am învățat mult. Am putut să predic într-un mod liber, am putut să fiu eu însumi și biserica m-a acceptat. Acesta cred că este un lucru deosebit. Mulți pastori, evangheliști care au fost pe aici, au spus că biserica aceasta este o biserică care absoarbe învățătura. Așa am perceput și eu. La fiecare întâlnire a fost atât de plăcut să predic, să dau învățătura, să spun adevărul biblic într-un mod practic acceptabil, plăcut. Mi-am dat toată silința pentru aceasta. Am cunoscut tineri deosebiți, am putut să văd copii care sunt crescuți, educați în familii bune și sunt implicați în biserică. Aș mai menționa aici un lucru care mi-a adus multă bucurie: am putut să adun în jurul meu oameni care au început să mijlocească pentru această biserică, le-a păsat de ceea ce se întâmplă aici. Am organizat grupe de rugăciune. Dintre acești oameni s-au ridicat oameni ai rugăciunii care și astăzi mijlocește și stau înaintea lui Dumnezeu. Apoi am întâlnit oameni care au luat în serios lucrarea postului însoțit de rugăciune și s-a văzut efectul în timp. În al doilea an după ce am venit, surpriza nu ne-a fost

mică să vedem oameni care s-au întors la Dumnezeu și am putut să avem un botez cu 15 persoane. Știm că toate au fost rezultatul faptului că am crezut că se poate, ne-am rugat și s-a întâmplat. Cred că nu un om a avut meritul acesta, ci faptul că ne-am rugat împreună pentru lucrul acesta. M-am bucurat foarte mult și pentru a cunoaște celelalte biserici, cele două biserici penticostale, adunarea Oastea Domnului, Biserica Ortodoxă, să stau de vorbă și să adun în jurul meu liderii, să avem întâlniri speciale și să facem planuri comune de lucru. M-am bucurat să-l cunosc pe episcopul ortodox de aici, *Sofronie Drincec*, care a plecat și el de aici. Cred că am putut să colaborăm pentru bisericile noastre, dar și pentru localitate.

Păstrarea identității românești

– În același timp, ați colaborat și cu reprezentanții ai comunității românești din Ungaria. Deci ați considerat important acest lucru?

– Aș vrea să scot în evidență în mod special colaborarea mea cu *Foia românească* și cu Editura NOI, și mă bucur că am avut posibilitatea să scriu la pagina *Isus Salvatorul*. Chiar aș vrea să mulțumesc pentru această oportunitate care mi s-a dat, am făcut-o cu plăcere și o să-mi pară rău, dacă n-o s-o mai pot face. Atunci când am venit în Ungaria, am fost foarte bine primit și am fost introdus în aceste cercuri. De la Uniunea Culturală domnul *Ștefan Frățean* m-a ajutat foarte mult să cunosc autoritățile de aici. Tot așa am avut o colaborare fructuoasă cu primăria din loc, cu domnul primar *Teodor Martin*, cu Ambasada României la Budapesta, cu consulatele României de la Seghedin și Jula. Am avut întâlniri foarte frumoase, chiar și aici la biserică, la care au participat și domniile lor. Mă bucur, într-adevăr, pentru că i-am cunoscut pe acești oameni și am văzut interes pentru ceea ce reprezintă comunitatea baptistă de aici.

(Continuare în pag. a 10-a)

Virtutea creștină

Virtutea creștină nu e un privilegiu și nici o stare de har, ci o chemare: creat după chipul lui Dumnezeu, omul este chemat ca în modul său de viață să se asemene cu modelul divin după care a fost creat. Credem în Dumnezeu, ne rugăm, postim, facem fapte ale dragostei etc., nu pentru că ar avea nevoie Dumnezeu de ele, cum cred unii creștini, ci pentru că noi avem nevoie de ele spre a ne împlini chemarea înscrisă de Creator în structura personalității noastre. Virtutea creștină este puterea de care te învrednicești în comuniunea cu Dumnezeu, printr-un mod adecvat de comportare față de tine însuși – față de destinul tău în lume –, față de semenii și de Dumnezeu. Virtutea creștină este credința, nădejdea și dragostea.

Credința în Dumnezeu se datorează absenței fenomenale a lui Dumnezeu din creație. Dumnezeu nu se arată omului spre a fi văzut și pipăit și nici nu i se impune în mod necesar, prin vreo forță fizică și constrângătoare. Dumnezeu are în lume o prezență tainică, de ordin spiritual, și numai o abordare în sens spiritual (și nu fenomenal) a lumii poate sesiza prezența Lui în fapte. Dumnezeu a lăsat libertății omului șansa recunoașterii sale drept creator și pronietor (purător de grijă) al lumii și numai relația stabilită cu El prin liberă acceptare poate crea comuniunea. Credința este tocmai recunoașterea printr-un act de iubire a faptului că Dumnezeu este creatorul și pronietorul lumii, recunoașterea totodată a realității revelației sale, precum și fidelitatea față de adevărurile mântuitoare ce ni s-au descoperit.

Nădejdea este virtutea creștină care, fundamentându-se pe credință și dragoste, socotește ca prezente cele viitoare și ca sigure cele promise de Dumnezeu. Prin nădejde, creștinul dă orientare vieții sale în funcție de cele crezute.

Dragostea creștină este orientată în egală măsură spre Dumnezeu și spre aproapele, având drept punct de referință nu o rea-

litate exterioară omului, ci iubirea acestuia față de el însuși. Hotarele, calitatea și perspectiva iubirii creștine sunt arătate de Hristos în cuvintele: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din tot cugetul tău. Aceasta este prima și cea mai mare poruncă. Iar a doua este asemenea acesteia: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Mat. 22,37-39). Iubirea e punerea în lucrare a celor crezute în perspectiva celor nădăjduite.

Întregul comportament al creștinului față de Dumnezeu și de semenii – noțiuni în care intră toate categoriile sociale și stările morale: săraci sau bogați, culti sau inculti, sănătoși sau bolnavi, cerșetori, păcătoși sau virtuoși etc. – trebuie orientat în funcție de exigențele celor trei virtuți creștine. Față de virtuțile creștine se poate păcătuia astfel: împotriva credinței – prin necredință, erezie, apostazie (lepădarea de credință), indiferentism, bigotism, fanatism; împotriva nădejzii prin deznădejde; împotriva dragostei – prin ura față de Dumnezeu și față de semenii, prin dispreț și nepăsare față de aproapele tău, prin coborârea iubirii la nivelul sentimentalismului ieftin și al erotismului.

Nelăsând nimic deoparte din ceea ce a constituit și constituie efortul general-uman în scopul îmbunătățirii condiției omului în lume, creștinismul socotește virtuți și înțelepciunea, dreptatea, bărbăția, cumpătarea – numite virtuți cardinale –, la care s-ar putea adăuga și altele (discernământul, smerenia, ascultarea...), într-un cuvânt tot ceea ce contribuie la orientarea omului în vederea creșterii în credință, nădejde și dragoste. Așa cum îndeplinirea unei porunci înseamnă respect față de toate celelalte, încălcarea unei porunci înseamnă nerespectarea nici uneia; căci respectându-le, noi creștem în virtute prin fiecare din ele, iar nerespectându-le, cădem în păcat față de toate. (Ghidul creștinului ortodox)

Mănăstirea Bârsana

Această sfântă mănăstire, plină de taina Crucii și a Învierii lui Hristos în Biserica Sa, sinteza între evlavie și artă, unde rugăciunea ziditoare de suflet frumos se unește cu munca artistică, ziditoare de lumină construită din piatră și lemn, Bârsana – este o icoană a sufletului creștin ortodox maramureșean la răscruce de milenii, o speranță pentru un viitor binecuvântat, este un loc sfânt unde natura se unește cu Biserica în Liturghie cosmică.

Valea Izei este ținutul de legendă al sufletului românesc. Dincolo de coline și păduri, există o altă geografie – mai profundă –, aceea a sentimentelor. La temelie tuturor acestora – coline, păduri, sentimente – se află credința, iubirea și nădejdea. Aici, în aceste locuri, oamenii și lucrurile sunt împăcate cu ele însele, împăcați cu ei înșiși.

Sfântul lăcaș al Mănăstirii Bârsana apropie, o dată mai mult, Valea Izei de Dumnezeu. O mănăstire de maici este începutul retemeluirii a ceea ce a fost odinioară, o vatră de ortodoxie într-un autentic, „picior de plai, pe-o gură de rai”. Aici, ca și-n alte locuri miraculoase din țară, înțelegem, mai bine, locul neamului românesc, între Dumnezeu și bucată de pământ.

Aparținând de Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăului, Mănăstirea „Soborul Sfinților 12 Apostoli” din Bârsana este situată la 22 de km sud-est de municipiul Sighetul Marmăției, la ieșirea din Bârsana, spre podul Slătioarei, unde spațiile dumbrăvilor largi ale Izei se strâmtează, spre localitatea Strâmtura, fiind cel mai strâmt vâd al Izei.

De la kilometrul 17 al Drumului Județean 186, trecând pe sub o frumoasă poartă maramureșeană, se răsucește în sus alea care duce lin spre mănăstire; intrarea în incinta propriu-zisă se face pe sub semețul Turn – clopotnița, dincolo de care, pe partea dreaptă, biserica țășnește mlădioasă spre cer – până nu demult, cea mai înaltă biserică de lemn din lume.

De la biserică pornește alea pietruită și străjuită

de flori ce duce spre Stăreție, construcție supraetajată de o cuceritoare fantezie arhitectonică, remarcabilă transpunere creatoare a stilului maramureșean al bisericilor de lemn. Pe pajiștea verde din stânga aleii se află un Altar de vară și un Aghiasmatar, iar pe dâmbul din dreapta, la oarecare distanță, Casa Artistului – o fermecătoare vilă destinată să găzduiască, pentru repaus și creație, cărturari și meșteri ai frumuseții sacre. În spatele Stăreției și pe latura dinspre șosea se află chilii, ateliere și o seamă de anexe gospodărești, iar în partea de sud-est a mănăstirii, în imediata vecinătate a Turnului – clopotnița, se află Muzeul.

Ceea ce fascinează la Bârsana, dincolo de duhul locului de buna rânduială monahală, este desăvârșita unitate stilistică și simțul artistic fără greș care guvernează întregul așezământ, pe linia unei tradiții îmbogățite prin evlavie creatoare. Puritatea liniilor de la Bârsana e ca o vindecare pentru ochi și pentru inimă: filocalie (iubire de frumos) mlădiată în lemn! Impresia neobișnuită a vegetalului prefăcut în «slava stătătoare» împărtășește ochiul cu un fel de sfințenie ca de început de lea, iar «gura de rai» a baladei capătă deodată consistență și chip.

Nici o notă discordantă în această armonie a sfințeniei cu frumusețea, în această minunată sinteză de geniu țărănesc și cucernicie ortodoxă: arhitectu-

ra, sculptura ornamentală și iconografia își răspund una alteia fără monotonie, dar și fără stridentă, într-o împărtășire firească, integrând până și accesoriiile cele mai «umile», precum scoarța, cerga sau ștergarul. Trăgând la Bârsana și bucurându-te în tihnă de duhul primitor al locului, ca pelerin sau doar ca simplu turist, frumusețea ți se așează de la sine în suflet.

La Bârsana, Ortodoxia este vrednică de tradiția ei, iar sufletul românesc răsuflă spre zăriștea lui mai bună. E o dovadă că încă putem răspunde vremurilor pe limba noastră, cu acea simplitate esențială prin care credința și fapta, feciorelnic nunițe, binemerită să intre, cu candelile pline, în camera Mirelui dumnezeiesc.

Mănăstirea Bârsana este un dar și o binecuvântare a lui Dumnezeu nu numai pentru drept credinciosul popor maramureșean cu biserici străvechi și sfinți ierarhi care au păstrat unitatea poporului și a credinței sale apostolice; ci este un dar și o binecuvântare a lui Dumnezeu pentru întreg neamul românesc și pentru Biserica Ortodoxă martiră prin mărturia dată pentru Hristos de-a lungul veacurilor în zbuciumata sa istorie.

La Bârsana, tu cel acum trăitor, treci prin experiența unică a înzidirii în durată harului. Fericit cel care poate mărturisii: „Și eu am fost la Bârsana”.

(Sursa: manastireabar-sana.ro)

GHID INTERNET

Turism și călătorii

Multă lume își alege destinația de vacanță și își cumpără biletele de pe Internet. Există anumite site-uri specializate în turism care te ajută să-ți planifici vacanța și să faci comparații și între cele mai recente prețuri. De asemenea, poți descărca și scoate la imprimantă hărți și ghiduri pe care să le iei cu tine în călătorie sau ghiduri de conversație care să te învețe câteva fraze utile.

Cum alegi o destinație

Internetul e un loc foarte bun unde să începi planificarea vacanței. Ghidurile de călătorie on-line sunt surse importante de informații despre destinații din întreaga lume. Poți afla orice, de la locurile celor mai bune priveliști până la locația plajelor și a restaurantelor. Înainte de a pleca, poți să afli chiar și cum e vremea în așa fel încât să poți sigur că-ți iei hainele potrivite. Pe lângă ghidurile de călătorie, pe Internet vei mai găsi enorm de multe informații și sfaturi: ce vaccin trebuie să faci înainte de plecare, ce să faci dacă te îmbolnăvești în timpul călătoriei etc. Astfel, vei fi pregătit din toate punctele de vedere.

Agențiile de bilete on-line

Agențiile virtuale de călătorie sunt foarte populare și oferă sfaturi și asistență în cazul în care vrei să îți planifici vacanța și călătoriile. Dacă te interesează să cumperi bilete de avion sau vreo excursie anume, o poți face cu ajutorul mai multor agenții virtuale de călătorie care îți vor găsi cea mai bună ofertă. Aceste site-uri sunt actualizate în fiecare zi, așa că informațiile despre prețul și disponibilitatea biletelor sunt mereu valabile. Scrie detaliile călătoriei planificate (ziua, ora) pentru a primi o listă cu cele mai convenabile bilete existente. Multe companii aviatice și de transport feroviar îți oferă posibilitatea de a cumpăra bilete on-line sau de a consulta orarul trenurilor/avioanelor on-line.

Ghiduri de conversație

Dacă vrei să vizitezi o țară în care nu se vorbește româna, ar fi bine să încerci câteva fraze în limba locală. De exemplu, e bine să știi cum se zice „vă rog” și „mulțumesc” sau cum se comandă mâncarea la restaurant.

Pe unele site-uri destinate limbilor străine poți chiar să asculți și să citești fraze în limbi străine. Frazele sunt stocate pe site ca fișiere audio, de aceea, atunci când apeși un link, fișierul se va descărca pe computerul tău și se va deschide automat un player audio. Apasă tasta Play pentru a asculta fraza.

MARI GÂNDITORI
AI LUMIIJean-Paul
Sartre
1905–1980

Ține de fiecare individ să-și aleagă viața pe care o socotește cea mai bună.

Principiul esențial al filosofiei sale afirmă că omul nu este constrâns, el are de ales la fiecare pas. Chiar întemnițat, sau sub amenințarea armiei, omul alege dacă se va supune sau va alege înfruntarea – consecințele nu scutesc pe nimeni de libera opțiune.

Sartre realizează că acest tip de libertate radicală are serioase consecințe. Suntem răspunzători pentru tot ceea ce facem. Nu ne putem găsi scuze, nu putem plasa responsabilitatea unei ființe divine, și nici nu ne putem „justifica” opțiunile prin apel la natura umană. O astfel de abordare ar fi o înșelare, amăgire sau „reacredință” față de noi înșine. Viziunea atrage după sine existența a trei poveri ale individului, strâns legate între ele. Mai întâi, „angoasa”, invită din conștientizarea imensei responsabilități pe care o poartă fiecare dintre noi. Tot ceea ce facem ce fa-

Filosof francez, Jean-Paul Sartre este reprezentantul de seamă al curentului existențialist al Franței de după război. Lucrarea sa principală, *Ființă și neant*, se bazează în mare măsură pe viziunile existențialistilor premurgători lui, în special Kierkegaard și Martin Heidegger. Totuși, filosofia sa înfățișează o claritate și o forță ce au reușit să surprindă spiritul perioadei sale mult mai profund decât predecesorii sau contemporanii săi existențialiști, cum ar fi Camus, Merleau-Ponty și Simone de Beauvoir.

Tema centrală a oricărei filosofii existențialiste afirmă că „existența precede esența”. În acest fel, Sartre intenționează să exprime existența omului ca neavând inițial un scop sau definiție, căci omul se vede, se observă pe sine ca existând în lume și doar apoi, ca reacție a acestei experiențe, își definește sensul vieții.

Avem de-a face cu o contraviziune a celei aristotelice prezentate în *Etica*, conform căreia omul este creat pentru a îndeplini un anumit scop, iar împlinirea vieții constă în încercarea de a atinge acest țel. Prin contrast, Sartre afirmă că din moment ce nu există nici un Dumnezeu sau proiectant al lumii care să atribuie omului un scop, ține de fiecare individ să-și aleagă viața pe care o socotește cea mai bună.

Cu toate acestea, în dovedirea premisei existențiale, subtilul său argument nu se bazează pe ateism. Căci, potrivit lui Sartre, chiar și credința în Dumnezeu este o alegere personală – este o viață și un scop ales. Credința în divinitate nu poate fi impusă individului. Chiar dacă cineva ar avea miraculoasele viziuni ale lui Avraam, până la urmă tot de individ ține modul în care el va interpreta aceste viziuni: reprezintă ele vocea divinului sau sunt halucinații? Nu Dumnezeu, ci doar individul este cel ce alege între aceste interpretări.

cem ne afectează nu doar pe noi, ci prin opțiunile și acțiunile noastre, noi constituim un exemplu pentru restul umanității. O asemenea responsabilitate, insistă Sartre, este consecința faptului că noi ne definim propriul sens al vieții și acesta se reflectă în acțiunile noastre. Atunci când optăm, nu e vorba doar de o preferință personală, ci de o declarație făcută lumii prin care afirmăm că aceste este modul în care ar trebui trăită viața. Cea de-a doua povară este „abandonarea”. Existențialistul francez găsește că este „extrem de jenant” să descoperi că Dumnezeu nu există, fiindcă asta înseamnă că suntem lăsați singuri, fără vreun ajutor sau călăuzitor în privința chestiunilor morale. Practic, trebuie să învățăm pe măsură ce înaintăm. În al treilea rând, există „disperarea”. Trebuie să acționăm fără vreo speranță, conduși după instinctul că lucrurile vor ieși cum e cel mai bine. Nu există providență. Fiecare dintre noi trebuie să se bazeze doar pe ceea ce poate realiza prin propria voință și acțiune.

Consecințele existențialismului său sunt fără îndoială împovărătoare, dar imposibil de evitat. Suntem „condamnați la libertate”. În această concluzie nu trebuie să cauzeze pesimismul, așa cum detractorii săi adesea au acuzat. Existențialismul înfățișează o „neînduplecare a optimismului”, afirmă Sartre. Mesajul său optimist transmite că „destinul omului ține de structura sa interioară”.

Ultimul clopoțel pentru elevii din clasa a 8-a

La sfârșitul acestei săptămâni se încheie anul școlar 2006/2007. Școlile

urmează să publicăm câți preșcolari s-au înscris în clasele întâi ale școlilor

Conform datelor primite de la conducerea instituțiilor, în total 126 de ab-

Școlile în care se predă limba română	Data serbării de rămas bun	Numărul absolvenților	Preșcolari înscriși pentru anul școlar 2007/2008
Aletea	16 iunie, 10.00	8	—
Apateu	16 iunie, 10.30	17	17
Bedeu	16 iunie, 10.00	2	2
Bătania	16 iunie, 10.00	4	10
Cenadul Unguresc	16 iunie, 9.00	14	12
Chitighaz	16 iunie, 9.00	14	23
Darvas	16 iunie, 10.00	10	3
Jula	17 iunie, 10.30	14	24
Mezősas	16 iunie, 10.00	7	6
Micherechi	15 iunie, 17.00	23	27
Săcal	16 iunie, 9.00	13	5

generale din Ungaria vor ține serbările de rămas bun în zilele de 15, 16, 17 iunie. Limba română se predă în 11 școli generale. În cele ce

noastre pentru anul școlar 2007/2008, câți absolvenți au aceste școli și când se vor desfășura festivitățile de rămas bun.

solvenți termină școlile în care se predă limba română și 129 de preșcolari s-au înscris aici pentru următorul an școlar. R. Păcaș

Un nou parteneriat al grădiniței românești din Jula

Datinile, poveștile, muzica și poezia sunt arhivele unui popor, și dacă sunt cunoscute încă din pruncie se vor imprima în conștiința copiilor adânc și de neuitat. Pornind de la aceste considerente, conducătoarea grădiniței românești din Jula, *Cornelia Taga*, a semnat sâmbătă, 9 iunie, un acord de parteneriat cu o grădiniță din

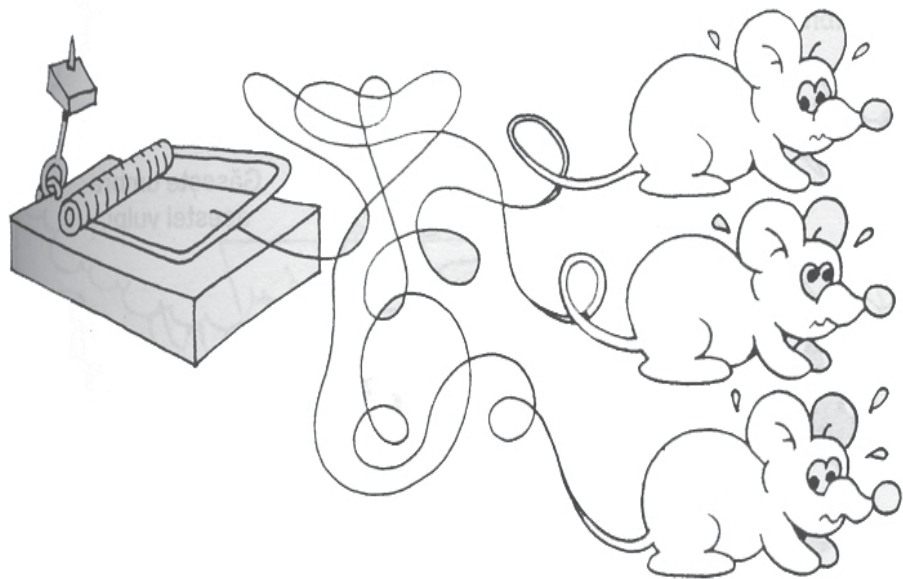
România, grădinița nr. 17 din Arad (cartierul Aurel Vlaicu), pentru a îmbunătăți practicile educative și pentru a-i crește pe copiii pe care-i educă, în spiritul adevăratelor valori morale și spirituale și pentru a lega prietenii trainice atât educatoarele, cât și copiii.

Tema proiectului se numește „Fără trecut, viitorul nu există”, și cuprinde ca

obiective generale cooperarea dintre grupurile de copii și educatoarele de la cele două unități preșcolare, oferind acestora oportunitatea cunoașterii reciproce, îmbunătățirea practicii educative și identificarea celor mai potrivite strategii didactice în vederea eficientizării demersului didactic.

A.L.Crișan

CAPCANĂ

Care dintre șoareci e prins în capcană?

CULTUR GENERAL

Galaxiile călătoresc în spațiu și câteodată se ciocnesc, galaxiile mai mici dispărând și fiind „mâncate” de cele mai mari. Galaxia din Andromeda se îndreaptă spre galaxia noastră, Calea Lactee.

Dacă ai călători cu viteza luminii de la un capăt la altul al galaxiei Calea Lactee, ți-ar trebui 100.000 ani ca să termini călătoria.

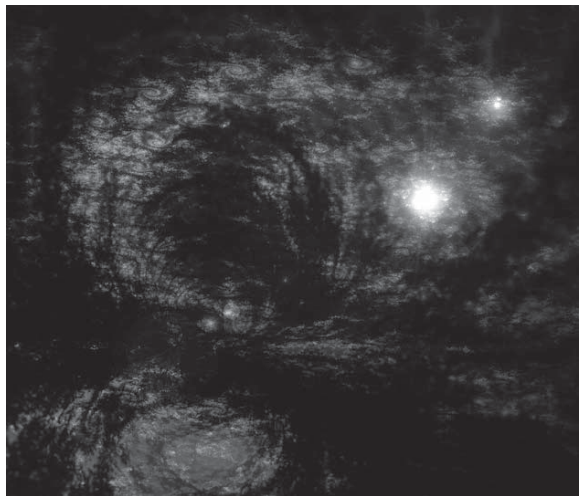
Lumina este cel mai rapid lucru din univers și călătorește cu 300.000 de km pe secundă.

Dacă știi culoarea unei stele, îți poți da seama de temperatura ei: cele roșii sunt mai reci, cele cu temperaturi medii sunt galbene și cele cu temperaturile cele mai mari sunt albastre. Nu există stele verzi...!!!

Găurile negre sunt invizibile. În ele nu există timp sau spațiu și se crede că ar fi poarta spre alte universuri; dacă intri într-o gaură neagră, vei simți că ești turtit din părți și tras de cap și de picioare. Dar nimic nu supraviețuiește acolo, ci este sfârșit în mici particule atomice.

Luminii de la Soare îi ia 8 minute până atinge Pământul; dacă Soarele s-ar stinge acum, în 8 minute am rămâne în întuneric.

Cea mai apropiată stea de Pământ este Proxima Centauri aflată la 4,23 ani-lumină, adică 25 de milioane de km distanță de Soare. Asta înseamnă, că dacă am avea o navă spațială care ar călători cu 50.000 de km pe oră, ne-ar trebui 88.000 de ani ca să ajungem la ea.

Unele stele sunt de 600.000 de ori mai strălucitoare decât Soarele nostru. Soarele se îndreaptă cu 20 km pe secundă spre un punct în direcția constelației Hercules. Gazele dintr-o pată solară sunt cu 1.650 °C mai reci decât zonele înconjurătoare de pe Soare.

Cometa Haley se întoarce la fiecare 76 de ani.

Planetele se învârtesc în jurul Soarelui și în jurul axei proprii în sensul acelor ceasornicului. Venus este planeta care se învârteste în jurul axei proprii contrar acelor ceasornicului. Pe Venus Soarele răsare la vest și apune la est. Venus este considerată sora geamănă a Pământului pentru că amândouă au cam aceeași mărime, densitate și volum, este cel mai apropiat vecin al Pământului. Dar Venus este cel mai fierbinte loc din sistemul solar după Soare și cel mai strălucitor obiect de pe cer după Soare și Lună.

Mercur orbitează Soarele mai repede decât orice altă planetă, în 88 de zile. Mercur, cea mai apropiată planetă de Soare, probabil are gheață la poli.

Luna noastră se depărtează de Pământ cu 3 cm pe an. Gravitația Lunii este de 6 ori mai mică decât a Pământului. De exemplu dacă pe Pământ ai 42 de kg, pe Luna ai 7 kg.

La sfârșitul unei misiuni încredințate de Dumnezeu

(Urmare din pag. a 6-a)

– Fiind vorba de o biserică românească baptistă în Ungaria, care este și o comunitate minoritară, are problemele ei speciale. Este o biserică românească într-un mediu unguresc, aceasta făcând parte de Cultul Baptist din Ungaria. Cum ați reușit să faceți față acestor probleme?

– Nu a fost cel mai ușor. Există două puncte de vedere care trebuie luate în considerare: cum suntem noi priviți de maghiari, ca și comunitate românească și baptistă, și care sunt intențiile noastre față de maghiari. Bisericile maghiare baptiste mi-au solicitat în mod expres să avem mai mare deschidere. Am fost percepuți ca și o insulă destul de retrasă și ei doreau să ne cunoască mai bine și să se implice în viața bisericii. Eu le-am promis că voi face lucrul acesta să deschidem, să avem relații mai strânse cu bisericile maghiare. Totuși, în ceea ce ne privește am dorit să ne păstrăm în serviciile bisericii și între noi limba română. Nu am vrut să cedăm în fața presiunii de a introduce mai mult program în limba maghiară. Tinerii au făcut și fac și acum și programe maghiare. Dar biserica a vrut să-și păstreze identitatea românească. Cred că maghiarii ne-au înțeles, pentru că nu am făcut-o în mod respingător, ci le-am explicat că acest lucru face parte din ființa noastră. Am fost respectați pentru acest lucru. Și cred că biserica va putea continua această linie.

Despărțirea de turma păstorită

– Ce se întâmplă cu o biserică de la care pleacă pastorul?

– Trece prin momente grele. Orice biserică de unde pleacă pastorul trece printr-o criză. O despărțire trebuie făcută cu mare grijă. S-au făcut despărțiri care au lăsat în urmă dureri și lacrimi mai multe decât ar fi trebuit. Eu am în fața mea un pastor care mi-a spus cum s-a despărțit de penultima lui biserică din Statele Unite. El s-a despărțit de acea biserică cu zămbetul pe față și a

plâns, dar a plâns de bucurie. Mi-a rămas această idee, și am vrut să mă despart în genul acesta. Să vedem ce a fost frumos, ce a fost bun, în ce am putut să ne ajutăm reciproc și să nu dramatizăm prea tare, pentru că lucrarea lui Dumnezeu nu stă într-un om. Am convingerea că bisericile care primesc pastori noi, trec prin anumite faze de înnoire care ajută. La serbarea de rămas bun pastorul Kiss Tibor a zis că o plantă care are o rădăcină proaspătă lăsată în pământ și e smulsă afară, e o mutare dureroasă și riscantă. Așa este, dar dacă planta respectivă este replantată într-un sol bun poate să dea un rod mai bogat. Bisericile trec printr-o oarecare schimbare când pleacă pastorul și vine unul nou, dar cred că biserica din Micherechi este foarte matură și va putea să gestioneze situația.

– Totuși fiind vorba de o lucrare spirituală, nu putem să nu vorbim de sentimente. Ce fel de sentimente vă cuprind acum când s-a sfârșit această etapă în Ungaria din viața Dvs. și când plecați departe de casa părintească?

– Am crezut că va fi mai ușor. Văzând în schimb cât de mulți oameni și din biserică și din sat au venit la mine și mi-au spus că o să le lipsească, acum simt că e mai greu decât mi-aș fi închipuit. Am rămas foarte impresionat de serbarea de rămas bun, de toți cei care au participat și care au transmis mesaje, și am înțeles încă odată că oamenilor nu le este totuna dacă sunt aici sau pleacă. Trebuie să recunosc că am realizat poate altfel plecarea și mă duc foarte greu. Dar

am lăsat o promisiune că n-o să uit nici biserica de aici, nici pe cei care nu fac parte din adunare, dar și-au exprimat dorința să păstrăm legătura de frățietate și de prietenie și în viitor.

– Slujirea în biserică este un răspuns la chemarea lui Dumnezeu. Este ușor să răspunzi la chemarea Domnului?

– Ori de câte ori te cheamă Domnul într-o perioadă de frământare și răspunsul pe care îl dai de multe ori nu vine dintr-o dată, ci în urma unui proces îndelungat, care are loc în suflet, în inimă, în minte. De multe ori cântărim prea mult lucrurile și ar trebui să ne încredem mai mult în Dumnezeu. Dar împlinirea mare este când poți să decizi conform vocii lui Dumnezeu, indiferent de cât timp trece, ai această pace interioară. Dacă nu, atunci rămâi împovărat și e foarte greu de trecut peste orice decizie rea făcută. Plecarea noastră a fost în urma unui timp destul de lung de meditare și cântărire, nu a fost ușor să decidem, dar acum vedem că Dumnezeu ne-a ajutat în multe lucruri chiar și în pregătiri, în primirea actelor. Trebuia să fim de mult plecați, dar am mai rămas din pricina autorităților din Canada care nu ne-au ajutat după cum ne-au promis. Știm acum că a trebuit să mai stăm până acum, pentru că era nevoie să mai facem anumite lucruri pe care nu le-am fi putut face dacă am fi plecat. Așa suntem recunoscători lui Dumnezeu că suntem în voia Lui și toate lucrurile lucrează spre binele celui ce-L iubesc pe Dumnezeu.

Rita Păcaș

APEL Fotografia, moștenire de familie

Istoria unei comunități în imagini. În albumul fiecărei familii românești există fotografii cu copii, cu familii, cu cătane, cu lucrările de pe câmp, cu minunatele noastre dansuri populare etc. Toate acestea fac parte din patrimoniul cultural material al românilor din Ungaria, un patrimoniu care stă ascuns.

Muzeul Erkel Ferenc din Julia și Editura Noi lansează un apel în rândul românilor din Ungaria de a contribui la îmbogățirea colecției de fotografii vechi despre comunitatea românească din această țară, de a scoate la lumină aceste valori.

Așteptăm să ne trimiteți fotografiile pe adresa Editurii Noi (Julia, strada Gh. Doja nr. 8), cu toate informațiile pe care le aveți despre aceste poze. Ele vor fi scanate, introduse într-o bază de date, după care se vor înapoia.

Cele mai interesante fotografii vor fi publicate în săptămânalul „Foaia românească”, cu toate informațiile legate de familia de la care provine. Se planuiește, ca din materialul adunat să se realizeze o expoziție, la care să fie invitați toți cei care au contribuit la scoaterea la lumină a acestor valori ale naționalității române din Ungaria.

Fotodocumentar

Eva Duma Dobrițan și copiii ei, în anul 1915
(Fotografie din arhiva învățătoarei Lucreția Purdi Cioca)

„Mi s-a împlinit tot ce mi-am dorit în cariera mea”

De vorbă cu profesoara Ana Crișan

Cu două săptămâni în urmă a fost lansat cel de-al treilea volum de poezii al profesoarei Ana Crișan. Deși a lucrat timp de 47 de ani ca profesoară de matematică la Liceul „N. Bălcescu” din Jula, toată viața ei a fost pasionată de literatură și, în special, de poezii. În anul aniversării a 70 de ani de la nașterea profesoarei Ana Crișan, pe care-i va împlini la 7 septembrie 2007, i-am solicitat un interviu, discutând despre viață, greutăți și împlinirea visurilor unei copile din Pusta Otlăcii.

– Ați crescut la Otlaca-Pustă. Cum vă aduceți aminte de copilăria Dumneavoastră?

– Eu, de fapt, m-am născut la Chitighaz, pe 7 septembrie 1937, însă tatăl meu ne-a părăsit foarte devreme, încă nu am împlinit vârsta de un an. Atunci mama, Ana Misaroș, m-a luat în brațe și vecinul ne-a dus cu căruța la Otlaca-Pustă, la bunica, Ana Pilan. Deci eu mă consider otlăcancă. Am rămas cu bunica, pentru că mama nu a vrut să mă ducă în casa unui tată vitreg. N-am avut un trai ușor. A fost foarte greu ca trei femei să trăiască fără bărbat în casă, una la vârsta medie, una în vârstă și o fată mică. Mămica a lucrat de dimineața până seara la câmp. Treceau zile în șir și nu ne-am întâlnit. Pot spune că bunica m-a crescut. Când am fost fetiță mai mare am ajutat și eu mămicii ce am putut. Am avut norocul că am avut vecini foarte buni, care ne-au ajutat mereu, fără să le cerem ajutorul. Unul dintre cei mai buni vecini ai noștri, bace Mișcu, anul trecut a încetat din viață, la vârsta de 92 de ani. Au trecut anii, am început școala generală în sat. Acasă vorbeam cu mama și cu bunica românește, cum vorbea de fapt pe atunci tot satul. Majoritatea populației a fost de naționalitate română, dar au mai fost pe acolo germani, slovaci și unguri. Doar după nume știam mai târziu care ce naționalitate avea, pentru că ne-am înțeles foarte bine cu toții. Am fost ca o familie mare, cum se observă și acum. În anii din cursul inferior ne-a învățat familia Halmai, iar în cursul superior soții Sipos. „Bandi bácsi” ne-a învățat toate obiectele de studii, în afară de limba română, care ne-a predat-o soția lui, Maria. Clasele superioare au fost comasate, ceea ce cred că a fost foarte util. Însă a citi și a scrie românește am învățat la orele de religie, de la părintele Florian Duma. Pe atunci mergeam mult la biserică, unde cântam și spuneam rugăciuni. Îmi aduc aminte cu plăcere de acei ani. Pot să spun că am învățat bine. Am fost elevă sânguincioasă și mi-a plăcut să învăț. Sâmbăta seara și duminica, stăteam în umbra nucului bătrân și citeam mereu cărțile împrumutate de la soții Sipos. Rezolvam multe exerciții de matematică. Domnul

Sipos de multe ori m-a rugat să corectez eu lucrările elevilor mai mici. Și atunci mi-a plăcut mult matematica. În clasele 7–8 a început să mă intereseze stilistica. Am citit foarte multe cărți despre acest subiect. Am învățat teoria stilisticii, așa că am studiat-o mult. Atunci am început să scriu primele poezioare ocazionale. Școala generală am absolvit-o ca eminență. În 1952, mi-am continuat studiile la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula. Domnul Petru Silaghi a predat atunci limba română. El s-a bazat foarte mult pe cunoștințele mele de română. Eu a trebuit să primesc delegațiile din România și am primit multe alte sarcini la care m-am folosit de limba română. De fapt, aici mi-am adâncit cunoștințele în limba literară. Atunci încă toate disciplinele s-au predat în limba română. Profesoara de matematică Margareta Leu nu a știut ungurește, a venit din România. Manualul de matematică a fost în limba maghiară, dar ea nu știa decât românește. Însă eu am învățat matematică la școala generală ungurește, așa că eu am încercat să-i traduc materialele din manual pentru fiecare oră, la fiecare clasă. Seara ne întâlneam la cămin cu profesoara și ne pregăteam pentru ziua următoare.

– Înseamnă că ați fost atrasă în mod intens de matematică. Când v-a venit ideea să vă faceți profesoară de matematică?

– A fost foarte greu să decid. Am știut din copilărie că vreau să fiu profesoară, însă nu știam dacă profesoară de literatură sau matematică. Examenele de bacalaureat le-am dat cu media eminentă, însă celelalte obiecte de studii le-am învățat doar din obligație. Literatura, gramatica și matematica m-au preocupat cel mai mult. M-am gândit atunci ce să fac până la bătrânețe și știam că dacă aleg literatura, poate nu mă voi mai ocupa de matematică din pasiune. Însă ca profesor de matematică mă mai pot ocupa în timpul liber cu literatura, cu poeziile, cu lirica. Așa m-am hotărât să devin profesoară de matematică. Cred că a fost o decizie bună. În anul 1956, am fost admisă la Universitatea Kossuth Lajos din Dobrița, la secția matematică și geometrie descriptivă. Din cauza revoluției,

până în februarie 1957 nu am avut cursuri. Deși nu prea am avut cursuri, examenele a trebuit să le dăm. Mi-a plăcut să învăț și aici, însă am avut multe probleme financiare, am fost săracă. Așa că m-am angajat să ajut liceenii la matematică. Ziua mergeam la cursuri, apoi la orele suplimentare cu „învățăceii” mei, iar noaptea am învățat și eu. Nu mi-a fost ușor nici atunci, dar în 1961 mi-am luat diploma cu media 4.

– Cum a continuat viața Dvs. după absolvirea universității?

– Imediat după absolvire, am fost chemată să predau la Liceul Românesc. Mama m-a rugat să vin aici, să fiu în apropierea ei, pentru că a fost bolnavă. La Jula, foștii profesori mi-au devenit colegi. Iar astăzi foștii mei elevi îmi sunt colegi. Acesta este cel de-al 47-lea an de practică a carierei mele. În 1972 am devenit directoare adjunctă la liceu, dar am predat matematica săptămânal 15 ore. Până ce am ieșit în pensie, în 1992, am fost directoare adjunctă. Dar și de atunci mai lucrez ca pensionară.

– Literatura v-a rămas o pasiune?

– Da, mi-a rămas o pasiune foarte plăcută. Citesc foarte mult și scriu și de atunci poezii. Când am ajuns la liceu ca profesoară, Alexandru Hoțopan a condus Foaiă noastră și el m-a rugat și m-a îmbărbătat să scriu poezii românești și pentru Foaiă. Și apoi mi-au fost publicate permanent poeziile în săptămânalul românesc. Dar mi-au fost publicate scrieri și în limba maghiară în presa universitară în anii studenției și în alte reviste maghiare. Astăzi scriu atât românește, cât și ungurește. Când îmi vine inspirația o pun pe hârtie.

– Vi s-au împlinit visurile legate de matematică și de literatură. Considerați că aveți o viață împlinită?

– Da, așa cred. Alături de mul-

tele greutăți din viață, am făcut ceea ce mi-a plăcut totdeauna. Mi s-a împlinit tot ce mi-am dorit în cariera mea.

– În ultimii ani participați în mod activ la evenimentele Asociației Culturale Românești „Mihai Părdi” din Otlaca, care se străduiește să reînvie viața culturală a satului. Ați rămas fidelă satului natal?

– A fost mare surpriză când președinta Eva Bocior Karancsi m-a contactat și m-a informat de planurile acestui grup entuziasmat. Eu m-am bucurat foarte mult și i-am zis că și eu vreau să colaborez în mod activ. Deși nu trăiesc la Otlaca, mă duc de fiecare dată când pot. Entuziasmul acestui grup este un exemplu demn de urmat. Dacă va rămâne și în viitor acest entuziasm, cred că va supraviețui micul sat. Otlaca parcă ar fi în pragul morții, și-a pierdut școala, poșta, familiile tinere se mută din sat, dar sperăm că va reînvia. Am dorința ca familiile să nu se îndepărteze de sat, să se lege de sat și sperăm că o dată vom avea din nou școala noastră. Tocmai din iubirea mea față de localitate și de studii, am înființat cu câțiva ani în urmă o distincție pentru cel mai bun elev la studii al școlii românești din Otlaca. Cred că primele sfaturi, primele îndrumări sunt foarte importante. În această școală am primit și eu sprijinul de la dascălii mei. Știu că m-au iubit și i-am iubit și eu. Cele mai bune și utile lucruri le-am învățat de la acești profesori. Așa am decis să înființez această distincție și să înmănez în fiecare an la încheierea anului școlar celui elev care a avut cel puțin media de 4,8, a avut purtare exemplară, a participat la concursuri românești și s-a înscris la Liceul Românesc.

– Atunci când, în fiecare an, înmănați această distincție, vă amintiți de copilăria petrecută la Otlaca-Pustă?

– Încă nu a fost an să nu înlăcrimez atunci când, participând la festivitatea de încheiere a anului, predau diploma și plicul cu bani. Totdeauna am sfătuit elevii să nu părăsească satul, să-l iubească. Deși Pusta Otlăcii este un sat mic, inima oamenilor este cu atât mai mare. Iubesc satul acesta din adâncul sufletului meu.

Deși ziua de naștere a profesoarei va fi abia în 7 septembrie, la încheierea anului școlar 2007/2008, ultimul an în care a mai predat matematică liceenilor români, îi urăm și pe această cale: „La mulți ani, doamnă profesoară!”

Rita Păcșă

Să ne amintim de Mihai Eminescu...

Cum a murit Eminescu? Ultimele lui ceasuri povestite de un martor ocular

„Un modest cetățean, mic de stat și cu o bărbuță albă, a supt alaltăeri scările redacției noastre, voind să ne facă o comunicare. Din ziare, știa că se va face un serviciu divin de pomenire a lui Eminescu, și venea să ne spună și el ce știa, personal, despre pomenitul de azi.

Modestia acestui om dă o valoare specială datelor furnizate de el, date cari nu sunt în nici un caz lipsite de interes. D. Dumitru Cosmănescu a fost într-o vreme coafor al Regelui, având prăvălie sub vechiul Jockey-Club, „îl servea” adeseori pe Eminescu, care venea acolo împreună cu alți prieteni.

– Era un om domol și foarte așezat. Vorbea totdeauna frumos, ori cu cine ar fi stat de vorbă. Și avea mare plăcere să-l servesc eu. Cum intra întreba: „Da’ unde e Dumitrache?”

Eu, ca unul care, slavă Domnului, la vârsta mea pot zice că sunt „specialist” și că am servit mii și mii de oameni, mi-aduc aminte și acum că avea un păr frumos negru, ondulat, dat peste cap. Mustața, mică, era tot neagră.

De ’mbrăcat nu l-am văzut niciodată rău îmbrăcat, îi plăceau cravatele negre, făcute „fundă”.

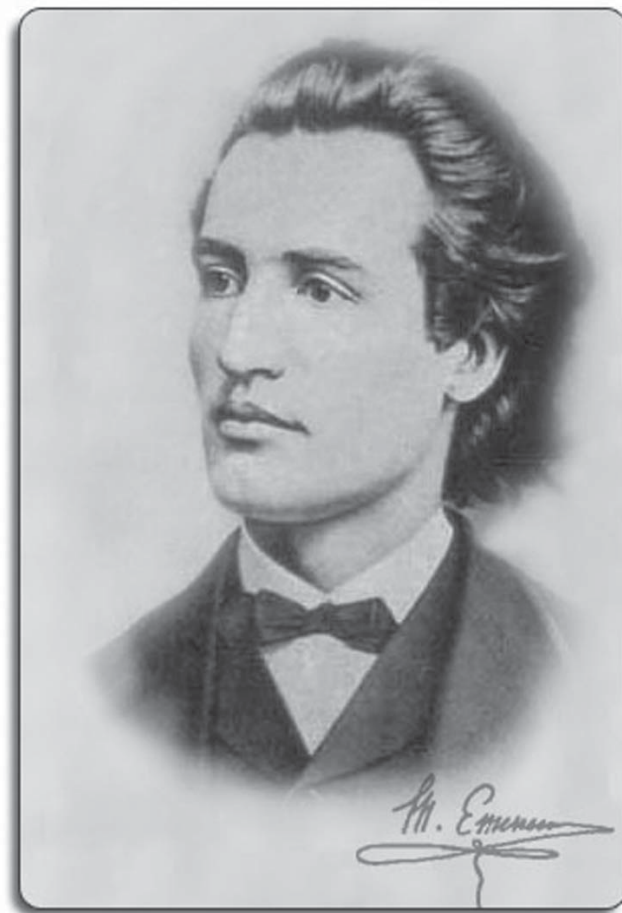
Vorbea cu mine, vorbea cu lucrătorii, și mai ales ședea de vorbă cu d. Ardeleanu, patronul meu de pe vremuri, povestind tot felul de lucruri, fiindcă Ardeleanu era om citit, și fusese și la Paris, studiind să se facă avocat.

Când s-a întâmplat nenorocirea că s-a îmbolnăvit, Eminescu a fost dus la Șuțu, unde i s-a dat o cameră a lui, mai bună ca altora. Mă chema tot pe mine să-l servesc și acolo, și mă duceam bucuros. Uneori veneau să-l vadă prieteni, Grigore Manolescu, Hasnaș, și alții care-i ziceau lui Eminescu „maestre” și el râdea, bătându-i pe umăr.

Cât a stat la Șuțu, eu cel puțin nu l-am văzut altfel decât scriind. Scria toată ziua, coli peste coli, și era foarte liniștit. Dar soarta a făcut însă ca într-o zi să-l văd murind, așa putea zice, pe brațele mele. ...Venisem la Șuțu, cam pe la 3 după amiază.

Pe la vreo 4, cum era cald în cameră, Eminescu zice uitându-se lung la mine: „la ascultă, Dumitrache, hai prin grădină, să ne plimbăm și să te învăț să cânti Deșteaptă-te, Române!”

Eu care știam că nu e bine să-i fac împotriva am

ieșit cu el în grădină, unde se vede că-l trăgea soarta. Și a început să cânte Deșteaptă-te, Române, și eu după el. Cânta frumos, avea voce.

Cum mergeam amândoi, unul lângă altul, vine odață pe la spate un alt bolnav d’acolo, unu’ furios care-a fost director sau

profesor de liceu la Craiova și, pe la spate, îi dă lui Eminescu în cap cu o cărămidă pe care o avea în mână. Eminescu, lovit după ureche, a căzut jos cu osul capului sfărâmat și cu sângele șiruindu-i pe haine, spunându-mi: „Dumitrache,

che, adu repede doctorul că mă prăpădesc... Țasta m-a omorât!” L-am luat în brațe și l-am dus în odaia lui, unde l-am întins pe canapea. L-am potrivit capul pe pernă, și când am tras mâna, îmi era plină de sânge. Au venit doctorii, cu Șuțu în cap, și ne-au spus să tăcem, să nu s-audă vorbă afară, că nu e nimic... Dar după o jumătate de oră, bietul Eminescu murise!”

Modestia și simplitatea povestitorului nu scad întru nimic caracterul dramatic al acestor ultime ceasuri ale nefericitului poet. Faptele povestite aici sunt consemnate, de altfel, mai de mult, de acei cari, în vreme, au stabilit condițiile în cari Eminescu a fost ucis de un dement, datorită fi-rește numai unei regretabile lipse de supraveghere din partea administrației ospiciului unde și criminalul și victima se găseau la un loc.”

(Text apărut în *Universul*, București, 28 iunie 1926, p. 3. Reluat în *Cuvântul Ardealului*, Cluj, 1 iulie 1926, și în *Primăvara*, Sânnicolau Mare, 4 iulie 1926.)

(Sursa: neamulromanes.wordpress.com)

Mihai Eminescu

Nu voi mormânt bogat

*Nu voi mormânt bogat,
Cântare și flamuri,
Ci-mi împlețiți un pat
Din tinere ramuri.*

*Și nime-n urma mea
Nu-mi plângă la creștet,
Frunzișului veșted
Doar vântul glas să-i dea.*

*În liniștea serii
Să mă-ngropați, pe când
Trec stoluri greu zburând
La marginea mării.*

*Să-mi fie somnul lin
Și codrul aproape,
Lucească cer senin
Eternelor ape,*

*Care din văi adânci
Se-nalță la maluri,*

*Cu brațe de valuri
S-ar atârna de stânci –*

*Și murmură-ntruna
Când spumegând recad,
Iar pe păduri de brad
Alunece luna.*

*Reverse dulci scânteii
Atotștiutoarea,
Deasupra-mi crengi de tei
Să-și scuture floarea.*

*Nemaifiind pribeag
De-atunci înainte,
Aduceri aminte
M-or coperi cu drag*

*Și stinsele patemi
Le-or troieni căzând,
Uitarea întinzând
Pe singură-tate-mi.*

Mormântul lui Eminescu,
din cimitirul Bellu din București

Un nou album al Angelei Gheorghiu

Odată cu reluarea spectacolelor cu montarea erotică a operei „Traviata”, semnată de Zeffirelli, soprana româncă Angela Gheorghiu va lansa în luna iulie, albumul „Live from La Scala”, o înregistrare a primului spectacol susținut de artistă la Scala din Milano.

Albumul va cuprinde bucăți din ariile interpreta-

te live, la premiera spectacolului de Zeffirelli din aprilie 2007, dar și piese scrise de compozitori români, printre care Alfred Alessandrescu, Diamanti Gheciu, Tiberiu Brediceanu și Gherease Dendrino. Soprana și-a făcut un obicei ca în fiecare recital pe care îl susține să interpreteze, obligatoriu, și o compoziție românească. Lansarea

albumului „Live from La Scala” va coincide cu participarea sopranei în „Traviata” de Verdi, regizată de Franco Zeffirelli, la Scala din Milano, unde va juca rolul Violetei.

Angela Gheorghiu, una dintre cele mai apreciate soprane contemporane, are o mare afinitate pentru rolurile din operele de Verdi și Puccini.

Meșterii nisipului

Nisipul nu mai este de mult doar pentru plajă și castele care se năruie în valuri. Etapa următoare sunt sculpturile: oameni, personaje de desene animate sau replici ale unor clădiri celebre. Par fragile la orice adiere de vânt, însă sculptorii spun că cel mai mare dușman este omul și nu natura. Șase artiști olandezi au venit la București să arate cum se poa-

te face artă din nisip și pentru asta au făcut un Oraș întreg, taman pe holurile de la Plaza Mall. Venus din Milo și Ștefan cel Mare, Turnul Eiffel și Big Ben sunt doar câteva dintre „monumentele” Orașului de Nisip ridicat de artiștii olandezi. Meșterii acestor statui au reușit să demonstreze că din nisip nu se pot face doar castele pe malul mării, ci și chi-

puri de oameni sau replici ale celor mai celebre clădiri din lume. Cei șase artiști olandezi au lucrat mai bine de două săptămâni cu peste 17 tone de nisip ca să ridice sculpturile. „Înainte să ne apucăm de proiect, am avut două nopți de muncă, să ne asigurăm că vine nisipul și că toate lucrurile sunt la locul lor. Pentru astfel de sculpturi e nevoie de nisip fin, tânăr, de pe albiile râurilor. Am înțeles că nisipul a fost adus de undeva din afara Bucureștiului. Nisipul nu trebuie să fie nici prea fin, că pe urmă nu putem lucra cu el, iar cel de pe plajă nu poate fi folosit pentru că este vechi și deteriorat”, a explicat unul dintre olandezi. „Avem nevoie doar de nisip, apă și multă sudoare, așa cum ne place nouă să spunem. Iar ustensile... orice poate fi ustensilă, o daltă, o perie, o bucată de plastic sau o lingură. Depinde ce formă vrei să dai”, spune sculptorul.

Sabia lui Napoleon vândută pe bani grei

Aproape cinci milioane de euro este suma pentru care una din săbiile lui Napoleon Bonaparte a fost vândută în urma unei licitații care a avut loc recent, la Fontainebleau. Nu departe de castelul unde lui Napoleon îi plăcea să-și petreacă timpul liber, a fost organizată o licitație în care una dintre săbiile sale a fost scoasă la vânzare. Istoria prețiosului obiect începe în 14 iunie 1800, an în care generalul Bonaparte și-a condus oștile în campania din Marengo, Italia. La revenirea în Franța, Napoleon i-a dăruit sabia fratelui său Jerome, viitor rege al Westfaliei, ca dar de nuntă. A rămas în posesia familiei și a fost transmisă ca un simbol al puterii timp de opt generații. Ultimul care a avut

această sabie în colecție este Victor Napoleon. Prețiosul obiect are o lungime de 100 centimetri, o teacă din oțel, decorată cu aur, și o centură din mătase. În 1978 sabia a intrat în patrimoniul național al Franței și, conform legislației din această țară, ea putea fi vândută inclusiv unui cumpărător străin, dar cu obligativitatea ca acesta să dețină o reședință în Franța și anual să o țină la această adresă timp de șase luni. În urma licitației, arma a fost vândută pentru suma de 4,8 milioane de euro. „Prețul reprezintă un adevărat record mondial pentru o sabie, un suvenir al imperatorului”, a spus Bernard Croissy reprezentantul casei de licitație.

U m o r

La Palatul Victoria se oprește badea Gheorghe cu bicicleta și o reazemă de gard și începe să caște ochii în jur. Gardianul:

- Bade, ia bicicleta de-aici că vin miniștrii, primul-ministru...

- No, că nu-i bai, i-am pus lacăt!

Badea Gheorghe ajunge în ultimul moment pe peronul gării, atât cât să vadă cum îi pleacă trenul de sub nas.

Necăjiț, exclamă:

- No, vezi ce-nsamnă să n-ai lucru tău?!

Sportul și muzica mențin nivelul normal al colesterolului

Cel puțin două ore de gimnastică aerobică, mișcarea de întreținere efectuată pe fundal muzical, săptămânal mențin în limite normale nivelul colesterolului, afirmă oamenii de știință de la Universitatea din Tokyo. Indiferent dacă ne plimbăm, alergăm sau mergem pe bicicletă, putem spune că suntem feriți de bolile cardiace determinate de creșterea colesterolului în sânge, spun cercetătorii. Afirmatia acestora se bazează pe 25 de studii care au inclus 1.400 de adulți, cărora li s-a spus să facă aerobic săptămânal, timp de opt săptămâni, re-

latează CBS News. La sfârșitul studiilor s-a constatat că cei care au făcut aerobic mai mult de două ore săptămânal aveau colesterolul în limite normale. Colesterolul face parte din categoria substanțelor grase. Acesta se regăsește în toate celulele organismului și reprezintă unul dintre constituenții esențiali ai membranelor celulare. Este un element indispensabil vieții, care devine însă periculos când se află în exces (hipercolesterolemia). Nivelul crescut al colesterolului poate fi depistat numai printr-un test de sânge.

www.foaia.hu

Preliminarii EURO 2008: România – Slovenia 2-0

România, în fruntea Grupei G

Naționala de fotbal a României a învins formația Sloveniei cu scorul de 2-0 (1-0), miercură trecută, 6 iunie, pe Stadionul „Dan Păltinișanu” din Timișoara, în preliminariile EURO 2008, și s-a detașat în fruntea Grupei G, înaintea Bulgariei și Olandei. Golurile echipei române au fost marcate de *Adrian Mutu* și *Cosmin Contra*.

România a obținut o victorie meritată, după un joc bun, cu destule ratări ale tricolorilor, în fața unei echipe inferioare ca valoare.

Meciul a început în trombă, cu două mari ocazii de gol ratate de Mutu în primele minute. Mai întâi, lansat de *Tamaș*, Mutu a ajuns singur cu *Handanovic*, dar șutul său a fost respins de portarul sloven, în secunda 20. În minutul 2, Mutu se remarcă printr-un semiluft, la 5 metri de poartă, după o centrare foarte bună a lui *Florentin Petre*.

Treptat, meciul se mai liniștește, iar slovenii echilibrează jocul, iar ocaziile

dispar pentru o perioadă de timp. O a doua mare șansă de gol este irosită de *Goian*, care reia cu capul din 5 metri în bara transversală, la o minge recentrată în careu de *Tamaș*. Apoi, Mutu reia cu capul peste poartă, centrarea lui *Raț*.

Prima acțiune mai încheiată a oaspeților vine în minutul 35, când *Ilic* centrează în careu, iar *Lavric* reia din voleu, dar pe lângă poartă.

Chivu reia de la marginea careului, fulgerător din întoarcere, dar pe lângă poartă.

Mutu reușește deschiderea scorului în minutul 40, fructificând cu capul cen-

trarea excelentă a lui *Codrea*: 1-0. *Marica* este aproape de a majora diferența, dar șutul său este deturnat în corner de *Handanovic*. *Codrea* centrează din nou, iar *Marica* reia cu capul, dar *Handanovic* respinge de sub transversală.

La reluare, România începe din nou ofensiv, dar cei care ratează o mare ocazie sunt oaspeții, prin *Komac*, care a tras greșit din poziție foarte bună, la o minge respinsă greșit de *Goian*.

Mutu are o nouă acțiune personală, iar șutul său de la circa 20 de metri este respins de *Handanovic* în corner. Mutu execută pentru *Contra*, la colțul opus al careului, iar timișoreanul reia excelent din voleu și mărește diferența: 2-0.

Marica trimite mingea în transversală (a doua bară după cea a lui *Goian*), din numai 4 metri, la centrarea foarte bună a lui *Raț*, în urma unei contre rapide. *Bănel Nicolită* prinde un voleu de excepție din afara careului, dar mingea trece peste poartă. *Marica* a mai ratat o situație clară, șutând din unghi în portar, la ultima fază a meciului.

După acest succes, România se detașează în fruntea Grupei G, cu 17 puncte, pe locul doi urcând Bulgaria, cu 15 puncte, după 2-1 cu Belarus.

Hagi și Popescu din nou pe teren

Foștii căpitani ai reprezentativei României, Gheorghe Hagi și Gheorghe Popescu, au revenit pe teren, sâmbătă seară, alături de actualul căpitan al naționalei, Cristian Chivu, într-un meci de caritate organizat de Luis Figo, pe stadionul Jose Alvalade, din Lisabona.

Chivu s-a aflat pe teren încă din primul minut al întâlnirii, iar Hagi și Popescu, foști coechiperi cu Figo la FC Barcelona în anii 1990, au intrat în joc pe parcurs: primul după jumătate de oră de joc, iar cel de-al doilea la pauză, când fundașul legitimat la AS Roma a trecut pe banca de rezerve. Chivu și Hagi au jucat în selecționata mondială care s-a opus unei echipe formată în principal din portughezi, în jurul mijlocașului Luis Figo, în care a intrat în repriza secundă și Popescu. Imediat după intrarea pe teren, Hagi a încercat să reediteze reușita din meciul cu Columbia, de la CM-1994, însă de această dată lobul său a trecut peste poarta apărată de Toldo. După mai multe faze spectaculoase create în banda stângă, Hagi a părăsit terenul în minutul 60.

Echipa lui Figo, în care fostul internațional portughez a jucat doar în prima repriză, a învins cu scorul de 5-4 formația stelelor lumii, din care organizatorul acestui meci a făcut parte în a doua repriză.

Selecționarea mondială, echipată în albastru, a punctat prin Cocu, Ibrahimovici (2) și Sa Pinto, în timp ce pentru echipa lui Figo, care a evoluat în alb, au marcat Linz (2), Paulo Ferreira și Ricardo Quaresma (2). La meciul organizat de fundația Luis Figo au asistat peste 14.000 de spectatori, iar încasările vor fi donate Mișcării în serviciul vieții (MSV) și vor fi folosite pentru deschiderea unui centru destinat copiilor cu dificultăți.

În echipa lui Figo au jucat: Toldo – Abel Xavier, Fernando Couto, Frank De Boer, Paulo Ferreira, Oceanio Guardiola, Rui Costa, Figo, Linz și Chico Buarque. Au mai intrat Eros Ramazzotti, Pedro Mendez, Helder Postiga, William, Nelson Sakiri, Popescu, Nakata, Quaresma, Solari, Averladze și Will Champion. Antrenorii acestei echipe au fost Luiz Felipe Scolari, Flavio Teixeira și Darlan. Selecționata mondială a fost formată din Robert Enke – Geremi, Fernando Meira, Chivu, Nuno Valente, Saidou, Cocu, Zidane, Ricardo Esteves, Ibrahimovici și Joao Gil. Au mai intrat Rui Veloso, Hagi, Berthold, Orlandoni, Pepe, Rogerio Matias, Mantorras, Figo, Sa Pinto, Sergio Conceicao, Kazmierczak, Tonel, Bashar și Daniel Fernandes.

Antrenori au fost Paulo Bento și Humberto Coelho.

Pandurii Târgu Jiu va întâlni Dobrițanul în Austria

Echipa Pandurii Târgu Jiu va întâlni formațiile Dobrițan (Ungaria), Levski Sofia (Bulgaria) și SV Ried (Austria) în cadrul turneului de pregătire pe care îl va efectua, în luna iulie, în Austria, la Kaprun.

Președintele clubului, *Marin Condescu*, a anunțat, săptămâna trecută, că s-au stabilit deja partenerii pentru trei din cele șase jocuri amicale pe care echipa le va susține în Austria. „Avem deja stabilite datele și adversarii pentru trei din cele șase meciuri de verificare ce se vor juca la Kaprun și datele la care se joacă celelalte meciuri. Vom juca cu Ried, Dobrițan și Levski

Sofia, echipe care sunt de top în țările respective, două dintre ele fiind chiar campioane”, a spus Condescu.

Marin Condescu a precizat că în turneul din Austria antrenorul *Eugen Neagoie* va mai putea testa o serie de jucători: „Mulți dintre jucătorii pe care îi avem propuși de impresari și care vin din zona vestică a Europei vom încerca să-i aducem la acest turneu de pregătire dacă vom mai avea posturi descoperite, să nu-i mai aducem în România acum”.

Cantonamentul de la Kaprun este programat în perioada 28 iunie–14 iulie,

iar meciurile care au fost deja programate sunt: 30 iunie – Ried (Austria – locul 2), 3 iulie – Dobrițan (Ungaria – campioană), 14 iulie – Levski Sofia (Bulgaria – campioană). Datele la care urmează să fie programate celelalte jocuri amicale din turneul din Austria sunt 5, 7 și 11 iulie.

Înainte de a pleca în Austria, Pandurii vor mai susține un stagiul de pregătire la Băile Herculane, în perioada 15–22 iunie, acesta fiind devansat cu câteva zile față de datele perfectate înainte de plecarea în vacanță a jucătorilor pentru că nu s-a găsit un teren liber în perioada dorită.

TVR 1

Luni 18 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Sănătate pentru toți! 9.30 Serial. Pierdut printre ai săi 10.00 Ne vedem la TVR! 12.00 Serial. Damon 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Foc încrucișat 20.10 Faimoșii cu Măruță și Moga 21.20 Reflector 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Nocturne.

Marți 19 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Atom 9.30 Serial. Pierdut printre ai săi 10.00 Ne vedem la... TVR! 11.00 Profesioniștii cu Eugenia Vodă (R) 12.00 Serial. Damon 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oglinda retrovizoare 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Între bine și rău 20.50 Serial. Anatomia lui Grey 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Independenta. Documentar 23.10 Film. Malpertuis: povestea unei case bântuite.

Miercuri 20 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Pe ce dăm banii? 9.30 Serial. Pierdut printre ai săi 10.00 Ne vedem la... TVR! 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Serial. Damon 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Bagaj... pentru Europa 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Serial. Neveste disperate 20.15 Hello, Good-Bye! 20.50 Ochiul magic 21.45 Jurnalul TVR 23.10 Film. Mizerabilii secolului XX.

Joi 21 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Grădini de vis 9.30 Serial. Pierdut printre ai săi 10.00 Ne vedem la... TVR! 11.00 Ochiul magic 12.00 Serial. Damon 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Film. Miresele 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Garantat 100% 23.10 Film. Mizerabilii secolului XX.

Vineri 22 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.10 Surprize, surprize... 11.45 Filler Sibiu 12.00 Serial. Damon 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Interes general 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Agendă Sibiu 2007 19.20 Europa cântă și dansează 20.50 Serial. CSI-Crime și investigații 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Fiul meu, fanaticul.

Sâmbătă 23 iunie

6.00 Fascinația zborului 6.30 Serial. La zoo 7.10 Desene animate 8.00 Serial. Phil din viitor 8.30 Hai Hui prin Europa 9.00 Arca lui Noe 9.30 Călătoria vieții. Documentar 10.30 Cinemaniacii 11.00 Cartea europeană 11.35 Festivalul Național de Folclor, București 2007 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Premiul APTR pentru documentar de cultură 14.25 Festivalul Internațional de Teatru, Sibiu 2007 15.00 Villa reale din Milano 15.20 Parfum de glorie 15.50 Faimoșii cu Măruță și Moga (R) 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Surprize, surprize... 20.50 Jurnalul TVR 21.10 Surprize, surprize... 23.10 Film. Nemuritoarea.

Festivalul național de folclor, București 2007

Duminică 24 iunie

6.00 Universul credinței 7.00 Semne 7.30 Desene animate 8.20 Serial. La zoo 8.30 Serial. Phil din viitor 9.00 Numai cu acordul minorilor 10.00 Drumul bobului de grâu. Documentar 10.35 Viața satului 12.00 Săptămâna politică 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Parteneri de week-end 13.50 Tezaur folcloric 15.10 Alo, tu alegi! 16.20 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Agendă Sibiu 2007 19.15 Eurovizion Junior 2007. 21.15 Film. Legenda Reginei Suriyothai.

TVR 2

Luni 18 iunie

6.00 Ferma (R) 7.00 ABC... de ce? (R) 7.30 Atlas (R) 8.00 Poftă bună! (R) 8.40 Pescar hoinar (R) 9.10 Film. Copilul de pe apă 11.00 Serial. Micuța Zorro 12.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 12.30 ABC... de ce? 13.30 Tradiție și meșteșug. Documentar 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Orașelul nostru drag 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Replay 18.05 EU-RO Case 18.35 Campionatul de comedie 19.05 Serial. Farmece 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Femeile din Brewster Place 23.50 Serial. Colecționarul de suflute.

Tradiție și meșteșug

Marți 19 iunie

6.00 Sport extrem 6.30 Motomagia (R) 7.30 Serial (R) Spellbinder: o lume nouă 8.00 Lecția de... știință 9.15 Film. Julie, cavalier de Maupin 11.00 Serial. Micuța Zorro 12.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 12.30 ABC... de ce? 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Orașelul nostru drag 17.00 Jurnal Regional 17.35 Replay 18.05 Omul între soft și moft 18.35 Campionatul de comedie 19.05 Serial. Farmece 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Pompei 22.55 Serial. Colecționarul de suflute.

Miercuri 20 iunie

6.00 Sport extrem 6.30 Omul între soft și moft (R) 7.30 Serial. Spellbinder: o lume nouă 8.00 Ochiul științei 8.40 Campionatul de comedie (R) 9.15 Film. Julie, cavalier de Maupin 11.00 Serial. Poirot 12.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 12.30 ABC... de ce? 13.30 Romania underground 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Orașelul nostru drag 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnalul TVR 17.35 Serial. Poirot 18.05 Bugetul meu 18.35 Campionatul de comedie 19.05 Serial. Farmece 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Hoțul de orhidee 23.10 Serial. Colecționarul de suflute.

Joi 21 iunie

6.00 Sport extrem 6.30 Autocritica (R) 7.00 ABC... de ce? (R) 7.30 Serial. Spellbinder: o lume nouă 9.00 Secretele arheologiei. Documentar 8.40 Campionatul de comedie (R) 9.15 Film. Subiectul e căsătoria 11.00 Serial. Poirot (R) 12.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 12.30 ABC... de ce? 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Orașelul nostru drag 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Replay 18.35 Campionatul de comedie 19.05 Arena leilor 20.00 Ora de știri 21.10 Film. El și Ea 23.00 Serial. Colecționarul de suflute.

Vineri 22 iunie

6.00 Sport extrem 6.30 Dincolo de hartă (R) 7.00 ABC... de ce? (R) 7.30 Serial. Spellbinder: o lume nouă 8.00 Lecția de... sănătate 8.40 Campionatul de comedie (R) 9.15 Film. Mai bine mai târziu decât niciodată 11.00 Serial. Poirot (R) 12.00 Serial. Spellbinder: o lume nouă 12.30 ABC... de ce? 13.30 Natură și aventură (R) 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Orașelul nostru drag 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Replay 18.05 Bazar 18.35 Campionatul de comedie 19.05 D'ale lu' Mitică 20.00 Ora de știri 21.10 Coolmea distracției 22.10 Serial. Escroci.

Sâmbătă 23 iunie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Vacanță perfectă. Documentar 7.00 Serial. Fata din viitor 7.30 Megatehnicus 8.00 Arta supraviețuirii (R) 8.30 Natură și aventură 9.00 Via sacra 10.00 Liber pe contra sens 11.00 EU-RO Case (R) 11.30 Bugetul meu (R) 12.00 Arena leilor 14.00 D'ale lu' Mitică (R) 15.00 Bazar (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Verdict crimă 18.25 Europa altfel 18.40 Să vorbim despre cinema 19.10 Serial. În umbra legii 20.00 Ora de știri 21.10 Serial. Martorul tăcut 22.10 Film. Legea pământului.

Duminică 24 iunie

6.00 Serial. Miracole (R) 7.00 Serial. Fata din viitor 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 10.30 Autocritica 11.00 Remarcabilul Secol XX. Documentar 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Scotland Yard 13.30 Poftă bună! 14.00 Dincolo de hartă 14.30 Atlas 15.00 O lume nouă 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Parfumul iubirii 19.25 Serial. Puterea absolută 20.00 Ora de știri 21.10 Mari seriale. Bodies: între viață și moarte 22.20 Film. Groaza.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

18 Iunie, Luni (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

19 Iunie, Marți (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

20 Iunie, Miercuri (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

21 Iunie, Joi (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

22 Iunie, Vineri (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „Lumea femeilor” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

23 Iunie, Sâmbătă (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: „Pe unde Europei” – magazin euroregional 17.30: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

24 Iunie, Duminică (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „Lumea femeilor” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă baptistă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe unde medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

RADIONETROMÂN

www.triplexregio.net

Ecranul nostru

20 iunie 2007 (mtv ora 13.00)

Reluare: 22 iunie 2007 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Programul românesc va prezenta un film integral despre localitatea biho-reană, Săcal. Filmul „La câțiva pași de Dumnezeu” va încerca să analizeze felul în care se manifestă identitatea românilor de aici, viața, uneori lipsită de perspectivă, a oamenilor. Filmul va prezenta soarta săcălenilor în vârtejul istoriei, și, nu în ultimul rând, șansele de supraviețuire, economică și spirituală, a localității de nici o mie de locuitori.

Realizator: Ștefan Crâsta

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni 9.00–12.30

Marți închis

Miercuri 9.00–12.30

Joi 9.00–12.30

Vineri 9.00–12.30

Sâmbătă-duminică închis

Adresa:

Jula 5700

str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465-130

Fax: 66/465-142

Mobil: 30/635-7181

DEX online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

ANUNȚ

Vând vilă în orașul Aletea (Elek), în zona centrală, la 12 km de orașul balnear Jula (Gyula). Condiții: încălzire centrală cu gaz metan, canalizare, 6 camere, 2 băi și teren total de 560 m². Adresa: Elek (Ungaria), str. Bajcsy Zs., nr. 13/ A, cod 5742. Cei interesați pot apela la nr. tel.: 06–66–240 042 sau 06–30–573 8232. Preț de vânzare: 62.000 euro.

UMOR

Linkuri utile:

www.foaia.hu

www.romanul.hu

www.balcescu.sulinet.hu

www.ziare.com

www.astazi.ro

www.startpage.ro

www.ici.ro/romania/

indexrom.html

Elevi români pe meleaguri toscane

În perioada 4–12 mai, un grup al elevilor de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula, însoțit de profesoarele *Vera Gurzău* și *Ildikó Ruja Pilan*, am avut ocazia să petrecem opt zile în minunata regiune Toscana din Italia.

În cursul acestor zile am vizitat câteva dintre cele mai frumoase orașe ale acestei țări. Florența, Arezzo, Roma au rămas locuri de neuitat pentru fiecare dintre noi. În orașul Florența, conduși fiind de gazdele noastre din Italia, am vizitat cele mai renumite locuri, ca Piazza della Signoria cu renumitul Palazzo Vecchio. Ne-am plimbat pe podul Ponte Vecchio, construit în anul 1117, fiind cel mai vechi

pod al orașului. La fel am rămas uimiți de frumusețea și dimensiunile catedralei Santa Maria del Fiore, unde se află și câteva din creațiile lui Michelangelo.

Plimbându-ne pe străzile istorice ale acestui oraș și gustând cele mai bune înghețate italiene, încă nu știam ce ne așteaptă în Roma. O adevărată istorie vie. Doar câteva dintre locurile vizitate în acest oraș fermecător: Forum Romanum: centrul orașului antic roman, Pantheon, Fontana di Trevi, Piața și Catedrala Sf. Petru de la Vatican, centrul Bisericii Catolice. Am rămas impresionați de atâta frumusețe.

În Arezzo, grupul a fost

primit și la primăria orașului. Tot în această zonă am vizitat renumitul pod Ponte Buriano pictat de Leonardo da Vinci în pictura „La Gioconda” (Mona Lisa).

În aceste zile frumoase de vară timpurie ne-am îmbogățit cu amintiri plăcute, de neuitat, și am legat prietenii cu tinerii și familiile unde am fost găzduiți.

Zilele au zburat, și noi ne-am luat rămas bun de la cunoștințele noastre italiene. Mulțumim tuturor celor care au contribuit la reușita acestei excursii, în mod deosebit profesoarelor noastre.

Patricia Petrușan,
elevă la Liceul „N. Bălcescu”

FOAIA
românească
15 iunie 2007
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcaș, Anca Liana Crișan. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B . Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bihor și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2007: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.